

Et ass also esou décidéiert.

An da fuere mir weider mat eisem Ordre du jour. Mir kommen zur Diskussioun vum Projet de loi 4787 iwwert den Naturschutz. Et si schonn ageschriwwen déi Häre Schank, Bodry, Graas, Mehlen, Gira, Urbany an den Här Strotz. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorablen Här Emile Calmes.

### 3. 4787 - Projet de loi - concernant la protection de la nature et des ressources naturelles; - modifiant la loi modifiée du 12 juin 1937 concernant l'aménagement des villes et autres agglomérations importantes; - complétant la loi modifiée du 31 mai 1999 portant institution d'un fonds pour la protection de l'environnement

#### Rapport de la Commission de l'Environnement

M. Emile Calmes (DP), rapporteur. - Här President, Dir Damen an Dir Hären, mam Wuesse vun der Bevölkerung, mam Wuesse vun de wirtschaftlechen Aktivitéiten awer och den Transportweeër an enger Landwirtschaft, déi ëmmer méi groussflächeg gefuerr gëtt, gëtt den Drock op eis natierlech Liewensraum vun den Déieren a vun de Planzen ëmmer méi grouss, an d'Gefor besteet, datt dës sech progressiv degradéieren an datt doduerch vill Fauna- a Floraarte riskéiere fir ëmmer ze verschwannen.

Dat illustréiert sech och doduerch, datt 50%, also bal d'Halschent vun allen Déierenaarten vum Aussterwe bedrot sinn an ongeféier 44% vun alle Planzenzorten. Do ass et dann och kee Wonner, datt d'rout Lëscht vun de bedroten Aarten ëmmer méi eropgeet an datt d'Biotopen ëmmer méi zerstückelt ginn. No der biophyscher Kartographie gëtt et an deem Land hei nach ongeféier 48,6%, dat heescht d'Halschent vum Territoire, wat een nach eenegermoossen als naturno ka betruechten. Do dergéint gëtt et awer nëmme méi 3,8%, déi vum ekologesche Standpunkt rar oder wäertvoll Territoiré sinn.

Alles dat, wat ech hei gezielt hunn, ass absolut näischt Neies. Déi Erkenntnis gëtt et schonn zënter Joren, jo esouguer zënter Jorzéngten. Eng vun deenen Direktiven, déi mir haut ëmsetzen, nämlech d'Vulleschutzdirektiv, geet effektiv och schonn op d'Joer 1979 zrëck, dat heescht, déi ass scho 25 Joer al. Si ass sengerzäit vun der Europäescher Gemeinschaft an d'Liewe geruff ginn als Antwort op d'Konventioun vu Bern, déi datselwecht zum Ausdrock bruecht huet.

Zu Lëtzebuerg huet de Gedanke vum Naturschutz an eis Législatioun Agank fonnt, fir d'éischt wesentlech Agank fonnt, 1982 mam Naturschutzgesetz, obschonn och virun eng Partie Gesetzer bestanen hunn. Mä virun allem ass et awer esou, dass dat Naturschutzgesetz vun 1982 u sech enger wëller Bebauung dobaussen awer en Enn gesat huet, mam Objektiv déi natierlech Ëmwelt ze schützen. Dat Gesetz ass och 1984 verbessert ginn, an deem Sënn, datt duerch dat Gesetz d'Bebauungsplang dann dee Wäert kritt hunn, dee se haut hunn, Bebauungsplang, déi dann op Grond vum Aménagement-du-territoire-Gesetz vun 1974 obligatoresch gi waren.

Dat Ganzt ass awer net nëmmen e Lëtzeburger oder en europäesche Problem, mä och weltwäit ass erkannt ginn, datt d'Natur ënner Drock steet an net zulescht war et och op der Konferenz vu Rio 1992, wou iwwert d'biologesch Diversitéit geschwat ginn ass a wou

och eng Konventioun an deem Sënn ënnerschriwwen ginn ass, déi 1994 och an eis Législatioun Agank fonnt huet. Et war och d'Konferenz vu Rio, déi u sech déi europäesch Länner 1992 dozou gefouert huet eng Direktiv auszeschaffen, déi sou genannte Habitatsdirektiv, déi u sech Schutzraum wëllt schützen oder virgesäit fir bedroten Déieren- a Planzenarten, déi eng communautaire Wichtegkeet hunn.

Dës Direktiv gesäit alles an allem 200 esou Schutzraum vir, vun deene mir der hei zu Lëtzebuerg eng 31 där Zorte Schutzraum ërmännen. 412 Déierenzorte gesäit déi Direktiv vir, vun deene fanne mir der 19 hei zu Lëtzebuerg erëm, an 278 Planzenzorte gëtt et, vun deene mir der zwou hei zu Lëtzebuerg erëmfinden, déi derwäert si geschützt ze ginn. All dës Zonen, all dës Déieren- a Planzenzorte sollen dann a spezielle Konservationszonen oder Zones de protection spéciales berücksichtegt ginn.

Lëtzebuerg huet 1998 der Europäescher Kommission 38 Zone gemellt, déi se derwäert fonnt huet ze schützen, mat alles an allem 35.000 Hektar, wat à peu près 13% vun eisem nationalen Territoire ausmécht. 2002 sinn nach néng där Zonen derbäikomm mat alles an allem 3.161 Hektar, dat gëllt fir déi 1992er Habitatsdirektiv.

Wat d'Vulleschutzdirektiv ugeet, huet se zwielef Zonen deklariéiert mat 13.900 Hektar, déi sech awer gréisstendeels iwwerschneide mat deenen Zonen aus der Habitatsdirektiv. All dës Zone sinn an deene verschiddenen Annexen zum Gesetz hei festgehalten an et fënnt ee se och op de Kaarten erëm, déi do sinn.

Déi Zonen, déi do ausgewise ginn, nennt ee communautaire Zonen an déi reie sech an een europäesche Réseau vun Naturschutzzone an, deen Natura 2000 heescht. An an dësen Zone kënnen dann och reglementaresch administrativ a kontraktuell Mesurë geholl ginn, déi zum Zil hunn, dem Objektiv vun dëser Direktiv an och domat automatesch vun deem Gesetz hei, nozekommen. Ech wëll hei ënnersträichen, datt hei déi mënschlech Aktivitéiten net ausgeschloss ginn, mä datt se esouwäit erlaabt sinn, wéi se dann och nohalteg sinn.

Mat deem Gesetz ginn dann awer och nach eng Partie aner Dispositiounen aus där Direktiv hei ëmgesat, notament déi, datt mir d'Definitiounen aus där Direktiv hei iwerhuelen, respektiv dann och d'Annexen. Déi Artikel ginn och mat erageholl, déi eis da verbidden, déi Habitaten ze zerstieren, wou een déi Aarte vu kommunautairem Intérêt hei erëmfinden.

D'Gesetz gesäit dann och vir, datt den Ausbau vum Schutzstatut op déi Aarten hei zu Lëtzebuerg, déi e kommunautairen Intérêt hunn, gemaach gëtt. D'Prozedur u sech gétt och festgehalten, wéi datt déi Natura-2000-Zonen ausgewise sinn. Et ass och virgesinn, dass Gestionsplang gemaach ginn a finanziell Moosname kënnen geholl ginn, fir déi kontraktuell Mesuren ze finanzéieren, déi jo am Prinzip Virrang hu virun deenen obligatoreschen.

Et ass och virgesinn, datt fir verschidde Pläng a Projeten Impaktstudie kënnen gemaach ginn, wa se een Afloss op de Réseau Natura 2000 hunn, an datt och esou Pläng a Projete kënnen refuséiert ginn am Fall, wou déi Zonen ze vill géife belascht ginn. D'Méiglechkeet ass och ginn iwwert dat Gesetz hei Zonen aus dem Réseau Natura 2000 als national schützenswäert Zonen auszuweisen.

Dat gëtt mir d'Geleeënheet, fir iwerzegoen op dat, wat mir vu Lëtzeburger Säit aus nach an deem Gesetz hei geännert hunn. Mir gesinn dann nieft de kommunautairen Zonen och national Zone vir. Eng Neierung ass déi, datt dat net nëmme mussen Naturreseervater oder Naturschutzzone sinn, mä datt dat

och op där anerer Säit Zone sinn, déi d'Landschaft u sech schützen. Eng drëtt Zort Zonen, déi derbäikënn, nieft de kommunautairen an den nationalen, sinn da kommunal Naturschutzzone.

Am Artikel 1 ass dann och festgehale ginn, dass eent vun den Objektiv vum deem Gesetz d'Erhale vun der Biodiversitéit ass. Et ass och zum Beispill eng Mesure virgesinn, datt am Fall wou ee Bësch ëmgehae gëtt et net onbedéngt muss duerch e Reboisement geschéien, mä datt dat och op eng aner Manéier vu Kompensatioun ka gemaach ginn. D'Opziele vun de Biotope sinn och ergänzt ginn, esou zum Beispill duerch d'Drëchewisen oder Moueren a wat weess ech net nach. Et ass och virgesinn, datt mer iwwert déi national Schutzzone een nationale Plang kënnen maachen, deen dann déi Dispositioun festhält, wéi dës Zone geschützt ginn a virun allem ass och d'Gesetz vum 31. Mee 1999, dat vum Ëmweltfong, geännert ginn a wat elo virgesäit, datt Hëllef bis zu 75% kënnen ootroyéiert ginn am Fall wou dat Gemenge sinn oder Gemengesyndikater, an deen Amendement, deen dobäikomm ass, datt dat dann och fir Etablissements publics gëllt.

Et sinn och eng Partie Avisen erakomm zu deem Gesetz, déi zimlech ënnerschiedlech sinn. Déi gi vum ganz Positiven op dat ganz Negatiivt. Ech wëll just een hei ervirsträichen, deen u sech kee ganz gutt Hoer un deem Projet léisst. Dat ass den Avis vun der Landwirtschaftskummer, déi virun allem et net gutt fënnt, datt elo d'Méiglechkeet besteet, datt d'Gemengen och kommunal Naturschutzzone kënnen ausweisen, mä déi virun allem d'Eigentumsrecht évoquéiert, wat si menge wat hei a Fro gestallt ginn ass bedéngt duerch en Avis vun de Bëschbesëtzer, déi mengen d'Ausweisung vu kommunautairen Zone misst eigentlech enger Kommodosprozedur ënnerleien, wou mir awer der Meinung waren, vu datt keng Engagementer op deem Niveau geholl ginn oder keng Servituten doduerch entstinn, dat awer net néideg wär.

De Statsrot begréisst u sech dat Gesetz a fënnt et gutt, datt de Problem an engem Gesetz allgemeng geléist gëtt. Hie mengt awer fir déi dräi Zorte vun Naturschutzzone misst een eng an deiselwecht Klassementsprozedur virgesinn. Hie mengt och fir déi communautaire Zone misst een eng Enquête publique kënnen maachen. En ass och carrement higaangen an huet den Text nei geuerdnet an iwwerhaapt en neien Text presentéiert, dee mer als Kommission awer net konnten zrëckbehalen, well dat eis an d'Onméiglechkeet versat hätt eisen Obligatioun vis-à-vis vun der europäescher Kommission entgéintzekommen.

D'Ëmweltkommission huet och eng Partie Amendementer proposéiert fir eng Partie techesch Dispositioun vum Statsrot festzehalen, déi méi textueller Natur waren. Virun allem huet awer d'Ëmweltkommission probéiert iwwert d'Amendement 18 an 19 eng Situatioun um Terrain ze regelen. Heibäi geet et ëm d'Zesummenaarbecht tëschent dem Stat an de Gemengen. Dat wollte mer iwwert den Artikel 64 maachen, wou de Stat kënnt op d'Gemengen zrëckgräifen, fir d'Ziler vum Naturschutz kënnen ze regelen.

Dowéinst hate mer als Ëmweltkommission dann och proposéiert eng wëssenschaftlech Struktur ze schafen, déi et eis géif erlabe wëssenschaftlech Donnéeën ze liwwere bei der Emsetzung vum Réseau Natura 2000 an och beim national Plangen, fir dann awer och fir all déi Aarbecht, déi hei gemaach

gëtt, e wëssenschaftleche Suivi ze garantéieren.

Dat hu mer gesinn, datt dat a Kooperatioun mat der Forstverwaltung, mat dem Ëmweltministère, dem naturhistoresche Musée, de Gemengen, de Gemengesyndikater an och den Naturschutzorganisatiounen soll geschéien. Mir hunn dat och gemaach aus deem Grond eraus, well an deene verschiddenen Avisen awer eng Partie Kriticken do waren, déi dem Ëmweltschutz oder dem Ministère virwerfen, datt se oft net wësse wat se schützen an an deem Sënn war dee Gedanke komm. Et war och absolut kee schlechte Gedanke bei dësen zwee Amendementer géint dës zwou Dispositiounen, déi een an den Artikel 64 a 65 am koordinéierten Text erëmfonnt huet.

Et ass awer mat grousser Geschützer hei opgefuer ginn an de Statsrot huet sech dann och e Spaass draus gemaach, fir dës zwee Artikelchen zu Fall ze bréngen. Ech muss éierlech soen, déi Grënn, déi hei ugefouert gi sinn an déi u sech eng Situatioun um Terrain regelen, verstinn ech net. Ech ka just nëmme verstoen, datt de Statsrot net wëllt, datt en anere wéi d'Forstverwaltung kann Naturschutz bedriewen. Et ass ze bedauern, datt am zweeten Avis de Statsrot dës Position ageholl huet, mä de Statsrot huet och nach eppes anesches gemaach.

En ass op den Text coordonné agaangen, dee mer materageschéckt hunn an huet entgéint deem wat üblech ass nach eemol Stellung geholl zu deem éischten Text, wou e schonn eng Kéier en Avis ginn hat an huet nach eemol dräi Oppositionen formelles agebaut. Dovu gëllt eng fir d'Artikelen 12 an 39, wat d'Impaktstudien ugeet, wou en de Virwurf gemaach huet, hei géif den Arbitraire gëllen an e seet an deem Reglement wat d'Impaktstudie virschreift missten déi Pläng a Projeten effektiv draustoen, déi hei viséiert wieren an et wier dem Minister net fräigestallt dat au fur et à mesure ze maache wéi hien dat wëllt.

Et ass eng Dispositioun, déi mer an der Kommission och dunz zrëckbehalen hunn. Et waren am Ufank zwou verschidde Prozedure fir Impaktstudien ze maache virgeschriwwen. Eng fir Zonen, déi an der Zone verte leien an eng Kéier an der Natura 2000. Och dat hu mer an deem Sënn mussen opginn. Dat Ganzt mengen ech stellt awer de Projet net a Fro virun der Europäescher Kommission.

Dann ass nach am Kapitel 7, d'Artikele 6 bis 48, eng Opposition formelle komm. Hei geet et ëm déi kommunal Naturschutzzone. Ech erënnere just drun, datt de Statsrot am Prinzip mat der Regierung d'accord war fir kommunal Naturschutzzone ze maachen. Mä hien huet d'Prozedur net gutt fonnt. Hien huet gemengt, datt een dat net iwwer kommunal Reglementer ka maachen, mä datt een dat entweder misst iwwert d'37er Gesetz maachen oder awer iwwer e Règlement grand-ducal. Mir hunn de Wee vum Règlement grand-ducal festgehalten, fir dann an Zukunft kënnen kommunal Naturschutzzone ze maachen. Wéi gesot, déi zwou Oppositionen formelles sinn dann akzeptéiert ginn.

Et war nach eng aner Opposition formelle ugedreet ginn, nämlech déi zum Artikel 34, wou de Statsrot gemengt huet, d'Ausweisung vun de Zones spéciales de conservation misst u sech iwwer eng Kommodosprozedur lafen. Do hat e sech awer esou onkloer ausgedréckt, datt den Ëmweltministère nogefrot huet, wéi datt dat ze interpretéiere wier an ass bei senger Meinung bliwwen, huet awer d'Opposition formelle an deem Sënn opgeholl a gesot, wann déi Zones spéciales de conservation mat deenen Zone géifen iwwereneestëmme, déi an der Annexe 5 an um Plang 2 virgesi sinn an déi dann iwwer Reglement festgehale

ginn, da kënnt e sech domat offannen, datt dat dee Wee kënnt goen an da misst een dat do net onbedéngt als Opposition formelle betruechten, esou datt dann den Artikel 34 an deem Sënn och festgehale ginn ass.

Als Rapporteur, als President vun der Kommission kann ech all deenen aneren de Rot gi keen Texte coordonnéé méi dem Statsrot eranzeschécken, fir him esou d'Geleeënheet net ze gi retroaktiv Oppositions formelles a sengen Avisen anzebauen. Et kann een ëmmer nëmme bailéieren.

Nun, wat d'Opposition formelle zu dem Artikel 65 ugeet, déi de Statsrot och zesumme gesäit an ech hat nach als President probéiert dann awer den Artikel 64 iwwert d'Ronnen ze retten, fir dann de 65 spéiderhin ze léisen, do huet de Statsrot awer gesot, déi zwee Artikelchen wieren zesummen ze gesinn an huet eis domat och net vun där Opposition formelle entbonnen.

Ech erënnere nach eemol drun, datt et hei ëm d'Zesummenaarbecht tëschent Stat a Gemenge geet. Mat deem Artikel 64 wier u sech eng duebel Kompetenz am Naturschutz agefouert ginn, eng fir de Stat a fir d'Gemengen an et géif och op der Hand leien, well d'Gemenge momentan déi sinn, déi wierklech vill an den Naturschutz investéieren an do versteet een u sech net, datt eppes wat um Terrain fonctionnéiert a ganz gutt fonctionnéiert, keen Agank an d'Législatioun därer hunn. Op där anerer Säit menge mer awer nach ëmmer als Ëmweltkommission, datt mer déi wëssenschaftlech Aarbecht an och de wëssenschaftleche Suivi solle renforcéieren a virun allem verbessern. Do huet eis Meinung net geännert.

Fir de Vote vum Projet awer net opzehalen, hu mer déi zwee Artikelchen abandonnéiert, fir de Vote vun deem Projet net onnëtzerweis erauszéien, doduerch bedéngt, datt mer net konform si mat der europäescher Législatioun. Ech erënnere just drun, datt déi Direktiv hei hätt misse bis den 10. Juni 1994 ëmgesat ginn. Dat war awer net de Fall. D'Regierung war deemools der Meinung, datt et mat Reglementer géif duergoen, fir déi Direktiv ëmsetzen. Or, et huet sech herno erweisen, datt dat iwwert de legislative Wee huet misse goen.

Den 19. Abrëll 1999 ass eis eng Mise en demeure widderfuer, den 21. Januar 2001 hu mer den Avis motivé kritt an den 13. Februar vun deem Joer si mer virun den europäesche Gerichtshaff zitéiert ginn a sinn och condemnéiert ginn. Dofir verstitt Der, datt mer deen Drock net méi laang op eis kënnen roue loossen an dann zum Vote vun deem Gesetz hei mussen iwergeen. Mir waren eis awer an der Kommission eens, datt mer déi zwee Artikelchen net tel quel solle fale loossen. De Statssekretär am Ministère huet sech dann och engagéiert een neie Projet de loi ze presentéieren, deen dat géif berücksichtegen ëm dat et an den Artikel 64 a 65 geet, d'Zesummenaarbecht vun de Gemengen an déi wëssenschaftlech Basis.

An deem Sënn wëll ech eng Motion hei déposéieren, déi d'Engagement vum Statssekretär am Ëmweltministère soll ënnersträichen. Mir waarden dann op een neie Jet vun deenen Dispositiounen.

#### Motion 1

La Chambre des Députés, considérant

- les efforts considérables réalisés dans le domaine de la protection de la nature au niveau communal;

- que la commune constitue en matière de protection et de conservation de la nature une unité de travail présentant de nombreux avantages, dont notamment une gestion de proximité et une structure politique et administrative proche de la population;



- *le fait que la future loi accorde aux communes des compétences élargies en matière de protection de la nature par la possibilité de créer des zones protégées d'importance communale;*

- *que les compétences et responsabilités des instances publiques pour mener une politique efficace en matière de protection de la nature ne devront être remises en question;*

- *que les instances étatiques continuent d'assurer la coordination des différents acteurs actifs dans le domaine de la protection de la nature;*

- *la nécessité et l'utilité d'une collaboration entre l'Etat et les communes en matière de protection de la nature;*

- *la pertinence d'appliquer le principe de subsidiarité en matière de protection de la nature,*

- *la nécessité de définir une politique et des priorités en matière de protection de la nature se basant sur des données scientifiques;*

- *la nécessité du suivi scientifique pour la mise en œuvre du réseau national Biodiversité et du réseau européen Natura 2000 et de la protection de la nature en général;*

- *les oppositions formelles du Conseil d'État relatives aux amendements à ce sujet présentées par la Commission de l'Environnement; invite le Gouvernement à élaborer un projet de loi*

- *prévoyant l'association des communes à la mise en oeuvre des objectifs de la future loi;*

- *prévoyant le renforcement et l'amélioration du travail scientifique en matière de protection de la nature avec tous les acteurs, tels que le Ministère de l'Environnement et l'Administration des Eaux et Forêts, le Musée d'Histoire Naturelle, les communes et syndicats communaux et les associations agissant dans le domaine de la protection de la nature et de l'environnement.*

(s.) *Emile Calmes, Gusty Graas, Claude Meisch, Marco Schank, Nicolas Strotz.*

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mat dësem Gesetz huele mer eng Optioun fir ongeféier 13% vun eisem nationalen Territoire ze schützen, dat heescht déi Déieren a Planzenzorten ze schützen, déi bedrot sinn. Dat entsprécht enger Fläch, déi ongeféier esou grouss ass wéi de Landverbrauch vu 70 Joer géife mer virufueren all Joers 500 Hektar zouzebëtonéieren. Et ass also eng imposant Fläch. Et ass allerdings näischt géint déi Fläch, déi iwwreg bleift, nämlech déi 87%, déi ouni Restriktionen och nach an Zukunft fir Landwirtschaft, wirtschaftlech Aktivitéiten, Wunnengsbau, Transportweeër a wat weess ech nach, kënnen gebraucht ginn. Ech mengen och, datt dës 13% eis d'Ëmwelt muss wäert sinn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mat dësem neien ëmfaassenden Naturschutzgesetz schäfe mer fir den Naturschutz zu Lëtzebuerg déi néideg Basis, fir d'Erhale vun der biologescher Diversitéit ze garantéieren. Mat dësem Gesetz maache mer e Gesetz net géint d'Leit, mä mat de Leit fir si a fir d'Natur.

An deem Sënn soen ech merci fir d'Nolauschteren an invitéieren lech dat Gesetz hei ze stëmmen. Merci.

**M. le Président.** - Als éischten Diskussionsriedner ass den Här Marco Schank agedroen. Den Här Schank huet d'Wuert.

**Discussion générale**

**M. Marco Schank (CSV).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer, datt ech, wéi dat eng gutt Tradition ass, fir d'éischt dem Rapporteur, dem honorabele Kolléeg Emile Calmes, e grouse Merci soe fir säin excellenten schréfflechen an och mëndleche Rapport vun haut de Mëtteg.

Schonn am Artikel 130 vum Traité de Rome vun 1957 gouf festgestallt, datt d'Erhaltung, de Schutz an d'Verbesserung vun der Qualitéit vun der Ëmwelt e wesentlecht Zil vun der Europäescher Gemeinschaft duerstellen an et och vun allgemengem Interesse ass. Do gehéiert daitlecherweis de Schutz vun de Liewensraim, esou wéi vun de wëllliewenden Déieren a Planzen derzou.

De Projet, mat deem mer haut befaasst sinn, reit sech an dee Grondgedanken an. Den Objet ass elo grad vum Rapporteur beschriwwen ginn. Et ass deen, fir zwou europäesch Direktiven an eist nationaalt Recht ze transposéieren.

Déi éischt Direktiv betrëfft d'Erhale vun den natierleche Liewensraim, wéi gesot déi wëllliewend Déieren a Planzen, och nach Habitatdirektiv genannt. An der zweeter Direktiv geet et ëm d'Erhale vun de wëllliewende Vigel an eisem Land. Well et an deenen zwou Direktiven direkt ëm den Naturschutz geet, gëtt dann an deemselwechten Zusammenhang profitéiert, fir eng Rei Punkten an der bestehender Naturschutzgesetzgebung ze präziséieren, respektiv ofzeänneren.

D'Erausforderunge leien op véier Niveauen:

1. dem legale Schutz vun den Habitaten an de verschiddenen Aarten;
2. de Förderprogrammer an den Investitiounshëllef fir den Naturschutz;
3. d'Bereetstellung an Zukunft - e ganz wichtige Punkt - vun de wëssenschaftleche Grondlagen an der Iwwerwaachung vun den Habitatqualitéiten an den Aartepopulationen zu Lëtzebuerg;
4. der Ëmsetzung vu konkrete Moossnamen.

D'Erofgoe vun der Zuel vun de verschiddenen Déieren- a Planzenaarten an der Europäescher Unioun ass eben haaptsächlech, op d'Zerstéierung oder d'Verklengerung vun hiren natierleche Liewensraim an och Haaptnahrungsquellen zrëckzeféieren.

Och zu Lëtzebuerg kënnen mer feststelle wéi an aneren Deeler vun Europa a vun der Welt, wéi d'rout Lëscht vu Joer zu Joer méi grouss gëtt. Dat heescht, ëmmer méi Planzen an Déiere risquéieren ze verschwannen oder sinn definitiv verschwonn, an da bréngt och kee Mënsch, keen heibannen a keen dobaussen, et fäerdeg, esou eng Planz oder esou en Déier zrëckzebréngen, déi a Milliounen Joren Evoloutioun entstanne sinn. Déi kommen definitiv net méi erm an duerfir ass d'Ëmsetzung vun deenen zwou Direktiven esou wichteg an indispensable fir d'Erhaltung vun eiser Déieren- a Planzevielfalt.

D'Habitatdirektiv imposéiert alle Memberstate vun der Europäescher Unioun op nationalem Plang sech fir d'Erhale vun natierleche Liewensraim ze verflichten, eben de wëllliewenden Déieren a Planzen. Lëtzebuerg gëtt deemno obligéiert op sengem Territoire d'Erhale vun enger ganzer Partie Liewensraim - d'Zuele si vidru genannt ginn -, Déierenaarten a Planzenzorten ze assuréieren. Virun allem gëllt et och d'Bëschlandschaften a besonnesch d'Hecken, déi ganz charakteristesche si fir d'Lëtzebuurger Liewensraim, ze schützen. Aner Liewensraim si beispillsweis déi oppe Graslandschaften, d'Moerwisen, d'Pelouses calcaires, an esou weider.

Den Ëmweltministère stellt fir all eenzelne Liewensraum, Déieren-, respektiv Planzegattung, e Cahier habitat oder „espèces“ zesummen, deen dat aktuell Wëssen iwwert déi verschidden Déieren a Liewensraim zesumme faasst.

Am Oktober 1998 huet Lëtzebuerg mat der Zoustëmmung vum Regierungsrot seng national Lëscht fir

d'éischt mat 38 Sites „habitat“ der Europäescher Kommissioun zoukomme gelooss. Dës 38 ausgewisen Zonen hunn eng Gréisst vun iwwer 35.000 Hektar. Dat sinn ongeféier 13,6% - dat ass virdu gesot ginn - vum nationalen Territoire. Am August 2002 sinn dunn nach néng weider Siten derbäikomm. Insgesamt also 47 Sitë mat iwwer 38.000 Hektar.

Duerch d'Zesummeleegung vun deene speziell designéierte Liewensraim aus allen europäesche Memberstate gëtt dann de Réseau européen de zones protégées, och nach Natura 2000 genannt, forméiert.

Déi Lëtzebuurger Sitë vum Réseau 2000 sinn Zonen an deenen am Prinzip déi bestehend Aktivitéite weidergefouert kënnen ginn. Et sinn dacks mënschlech Aktivitéiten, déi an der Vergaangenheet et erlaabt hunn, dass d'Erhale vu verschiddenen Liewensraim an Déierenaarten oprechterhale konnt ginn. D'Erhale vun engem schützenswäerte Site heescht deemno net a priori d'Astellen oder d'Ännerung vun alle bestehenden Aktivitéiten. Dese Prinzip ass kloer an der Direktiv niddergeschrivven.

Fir esou e Site ze verwalten, kënnen Memberstaten op verschidde Moyenen zrëckgräifen. Dës kënnen, wéi Der wësst, reglementarer, kontraktuel oder och administrativer Natur sinn.

Eisen Ëmweltministère huet sech dann och decidéiert kontraktuell an administrativ Mesuren ze privilegéieren. Vum Joer 2003 u ginn an Zesummenaarbecht mat alle concernéierten Acteuren - ech kommen nach dorop zrëck - systematesch Gestionspläng Site fir Site ausgeschafft. Den Objectif vun dese Gestionspläng ass op laang Siicht d'Erhale vun deene Siten am Aklang mat de mënschlechen Aktivitéiten ze assuréieren.

Déi zweet europäesch Direktiv, d'Direktiv vun de Vigel, handelt iwwert dee laangfristige Schutz op communautairem Niveau vun alle wëllliewende Vigelaarten, esou wéi hirem Liewensraum. Lëtzebuerg muss deemno déi néideg Moossnamen treffen, fir d'Populatioun vun allen an der Direktiv opgezielte Vigelaarten ze erhalen oder unzepassen, dëst an enger Manéier déi deene verschiddenen ökologeschen, wëssenschaftlechen a kulturellen Ufuerderungen Rechnung dréit.

Déi speziell Schutzzone, déi duerch dës Direktiv geschafe ginn, integréiere sech an de Réseau Natura 2000. Hei zu Lëtzebuerg handelt et sech do ëm 13 Zone mat enger Gréisst vu ronn 16.000 Hektar, déi sech gréisstendeels mat deenen ausgewisene Schutzzone vun der Habitatdirektiv och iwwerschneiden.

Wéi Der wësst, hätt d'Habitatdirektiv spëitstens bis d'Joer 1992 misse transposéiert sinn. Well eis aktuell Legislatioun eng korrekt Transposition vun deenen Dispositionen aus der Direktiv natierlech net assuréiere konnt, gouf Lëtzebuerg den 13. Februar 2003 vum europäesche Gerichtshaff weinst „non-transposition“ veruerteelt.

Wat elo d'Direktiv Vigel betrëfft, esou krut Lëtzebuerg schonn do virdrun eng Mise en demeure vun der Kommissioun. Deemno ass et indispensable, de Rapporteur huet et gesot, fir dës zwou Direktiven an dat nationaalt Recht ze transposéieren, fir dass mer a Saachen Naturschutz iwwer en uniformen an effikasse Gesetzestext verfügen.

Wat elo déi verschidden nei Dispositionen an Textännerungen ubelaangt, do wollt ech op déi dräi wichtegst Neierungen agoen. Déi éischt betreffen d'Zones protégées d'intérêt communautaire an den Ar-

tikele 34 bis 39 am Text. Et handelt sech also ëm speziell ausgewise Schutzzone, déi de Réseau Natura 2000 bilden, an déi conforme si mat deenen zwou Direktiven. Duerch groussherzoglech Reglementer ginn déi schützenswäerte Zonen an déi verschidde réglementaire, contractuel oder administrative Mesuren, déi ech virdrun ernimmt hunn, och definéiert.

D'Lëtzebuurger Regierung huet bis elo, duerchaus conforme mat der Direktiv, op eng - an do si mer eis allegueren eens - kooperativ Virgehensweis mat de Landnotzer gesat a wëllt restriktiv Moossnamen nëmmen a ganz besonnesch schützenswäerten Deelberäicher uwenen. De Statsrot dergéint hat eng ganz restriktiv an aschränkend Opfaassung, dat huet de Rapporteur och gesot, iwwert de Status vun Habitatschutzgebitter, an huet se a sengem éischten Avis de facto mat nationalen Naturschutzgebitter gläichgestallt. Hei ass awer d'Kommissioun - an dat begrëssen ech - beim initialen Text bliwwen.

Ech soen et nach eng Kéier daitlech: Fir Habitatgebitter gëllen a priori keng zonespezifesch Oploen, keng Restriktionen fir Drëtter. Dat heescht am Klortext: Et entsti keng speziell Nutzungsaschränkung fir Drëtter duerch d'Habitatschutzveruerdnung, déi iwwer generell Bestëmmung vum Naturschutzgesetz erausginn. D'Ausweisung vu besonnesch wäertvolle Beräicher vun Habitatzonen - mat entsprechenden Oploen natierlech - kann nëmmen iwwer national respektiv kommunal Schutzzone geschéien. Habitatschutzgebitter sollen also prioritär als Fördergebitter fir den Aarteschutz déngen, mat entsprecheende Finanzéierungsinstrumenter a Förderprogrammer am Sënn ebe vun deenen zwou Direktiven. Aus dëser Konsequenz ergëtt sech, datt fir d'Ausweisung vun Habitatgebitter - well dës a priori net mat Restriktionen verbundene sinn, mä mat Fördermëttelen - eng öffentlech Prozedur, wéi de Statsrot se initialemment proposéiert hat, net sënnavoll ka sinn.

Zweetens, bei den nationale Schutzgebitter kënn et zu enger Ennerscheidung tëschent Naturschutzgebitter a Landschaftsschutzgebitter. A béide Fäll ginn duerch e groussherzoglecht Reglement verschidde Mesurë festgeluecht, déi de Schutz vun dese Gebitter assuréiere sollen. Wat elo Landschaftsschutzgebitter ubelaangt, esou handelt et sech ëm en allgemenge Schutz vun der Landschaft, ouni direkt a spezifesch Nutzungsaschränkung fir Land- a Forstwirtschaft. Am Fall vun engem Naturschutzgebitt sinn d'Bestëmmungen selbstverständlech méi streng. Duerch en entsprecheende Schutz an Nutzungsaschränkung gëtt dofir gesuergt, datt seelen a bedroten Aarten a Biotoper definitiv erhale kënnen ginn. Am Fréijoer 2003 hate mer hei zu Lëtzebuerg 26 national Schutzgebitter mat enger Gréisst vu 27 km², dat entsprécht ongeféier 1,05% vun eisem Territoire.

Da wollt ech awer och nach drëtens bei d'kommunal Schutzgebitter kommen, wéi se am Gesetz virgesi sinn. Fir mech stellen se e wesentlecht Element vun enger fortschrëttlecher Naturschutzpolitik duer. Hei gëtt et eben elo méiglech, och op kommunalem respektiv regionalem Plang Deeler vun Natur a Landschaft dauerhaft ze erhalen. D'Kreatioun vun enger kommunaler Schutzzon gëtt da vun de Gemengeréit proposéiert, an et ass den Ëmweltministère, deen dann den administrativen, technischen, awer och wëssenschaftlechen Dossier opstellt. Iwwregens droen d'Ännerungen am Gesetz vum Ëmweltfonds den Ufuerderung vun der Habitatdirektiv wäit gehend Rechnung.

Fest steet op jidde Fall, datt Lëtzebuerg kuerzfristeg ekologesch Managementspläng fir all Habitatzonen opstelle muss, déi op wëssenschaftleche Fakte berouen mussen.

Zousätzlech muss och den Erhaltungszustand vun deenen - an der Annexe si se opgefouert - Habitattypen an -aarten an der Zukunft stänneg iwwerwaacht ginn - dee sou genannte Monitoring - an, an engem sechsjähregen Ofstand, an engem detailléierten Rapport un d'Europäesch Kommissioun duergestallt ginn.

Vun dësen europäeschen Erausforderungen emol ofgesinn, kënn den Naturschutz zu Lëtzebuerg net derlaanscht seng Politik a Prioritéiten opgrond vu wëssenschaftleche Fakten ze definéieren. Net fir näischt sinn no an no fënneg biologesch Statiounen an Zesummenaarbecht mat de Gemengen an de Gemengesyndikater iwwer eist ganz Land entstanen, an dat a Regiounen, déi schonns méi laang - fir et salopp ze soen - mam Naturschutz ganz vill um Hutt hunn: De Sicon, Sicon Westen, Sicon Centre, de SIAS, déi zwéin Naturschutzparken Our an Oewersauer, et kann ee soe ronn 50 Gemengen, a si schaffen iwwregens an enker Zesummenaarbecht mat der Forstverwaltung an hirem Service Protection de la Nature.

Erlaabt mer an deem Kontext daitlech ze maachen, datt esou en integréierten Naturschutz zu Lëtzebuerg nëmme méiglech ass wa Stat a Gemengen an natierlech déi aner Acteuren, mä virun allem Stat a Gemengen, am Partenariat zesummeschaffen.

D'Gemengen hunn iwwregens an deene leschte Joren enorm Virreideraarbecht gemaach - dat muss een daitlech soen an do kann een och houfreg drop sinn - wat konkreten Naturschutz um Terrain ubelaangt, an ech erlabe mer vläicht do e puer Zuelen ze nennen. Eleng um Niveau vun de biologesche Statiounen sinn de Moment 52 Gemengen organiséiert. Dat sinn 42% vun der Landesfläch, 34% vun der Populatioun, an ëmmerhin investéiert och de Ministère 360.000 Euro doranner. D'Gemenge bedeele sech mat bis zu 50% un der Finanzéierung vun deene verschiddene Projeten. A wann ech dann d'Gemengeprojete kucken...

**M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).** - Wat seet eisen Innenminister dozou?

**M. Marco Schank (CSV).** - E fënn dat genial gutt. Bei Gemengeprojete schaffen déi zwou Fondatiounen, also engersäits d'Ëmweltschutzorganisatioun an d'Fondatioun Hëllef fir d'Natur an och den Ökofonds, mat insgesamt 35 Gemengen zesummen, an och hei gi jee weils fir d'Stëftung Hëllef fir d'Natur 350.000 Euro respektiv fir d'Stëftung Ökofonds 320.000 Euro u Suen investéiert an den Naturschutz jee weils kofinanzéiert vum Ëmweltministère. Do ginn da Biotopkartéierungen ëmgasat, Planverten, Hecken, Bamcadaster an esou weider. Ech mengen, datt dat Beweis genuch ass wéi vill Suen a wéi vill Aktivitéit an den Naturschutz vun de Gemenge fléisst.

Fir mech ass et an deem Zusammenhang onbegreiflech, datt de Statsrot sech mat der Opposition formelle a sengem zweeten Avis géint een Amendement vun der Kommissioun wiert, fir datt d'Gemengen an dat Gesetz do sollen erakommen, an zwar am Kapitel 12 vun den Organen, wou selbstverständlech d'Gemengen higeheieren, esou gutt wéi de Ministère mat den Administratiounen. Do hätten d'Gemenge misse erakommen. Wann ech de Saz nach eng Kéier kann zitieren: «Les communes et les syndicats de communes peuvent être appelés à participer à la mise en œuvre des objectifs définis au chapitre 1.» Zweekoder dräimol seet de Statsrot a sengem Avis, datt d'Gemengen «des partenaires indispensables et incontournables» si vum zoustännegem Ministère, an awer gëtt den Artikel 64 net akzeptéiert, wou net méi an net manner drasteet wéi: «Les communes et les syndicats



de communes peuvent être appelés à participer.» Wat maache se dann déi lescht 10, 20, 30 Joer?

Also beim Artikel 65 hätt een dat jo nach eventuell kennen novollzéien, mä beim Artikel 64 verstinn ech dat absolut net. Et kënt nach dobäi esouguer, ech si kee Jurist, mä wann ee mat Juristë schwätzt: Et gëtt an deem ganze Kontext iwwerhaapt keng Compétence liée. Vun dohier ass dat schwéier verstëndlech. Ganz generell wëll ech drop hiweisen, datt ouni d'Gemengen - an iwwregens och ouni d'Associatiounen an d'Fondatiounen - de Lëtzeburger Naturschutz vill méi aarm géif do stoen. De Statsrot gesäit dat - trotz eenzelne Beteuerungen am Text - onverständlecherweis definitiv dann awer anescht.

An da wollt ech eppes zu deem geplangten neien Artikel 65 soen, dee jo och immens wichteg schéngt: «Il est créé un réseau national de structures scientifiques régionales. Sous l'autorité et la coordination du ministre, ce réseau collabore avec les administrations concernées, les communes, les syndicats de communes ayant comme objet la protection de la nature» an esou weider. Et war geduecht deene bestehende Stations biologiques e legale Kader ze ginn, well déi Statiounen fonctionnéieren elo schonns - an déi fonctionnéiere gutt - mat der Forstverwaltung zesummen - anescht kann a wëll ech mer et och net virstellen - a mat den ONGen, déi eng laang a fachlech gutt Experienz an deem Domän zu Lëtzebuerg hunn. Deelweis sinn dofir Leit agestallt ginn, Infrastrukturen a Material ugeschafte ginn.

Mäi Credo - ech wëll en nach eng Kéier op deser Plaz widderhuelen: Wierksamen Naturschutz zu Lëtzebuerg - a mir hunn eng gutt Tradition doranner - kann nëmmen am Partenariat geschéien, a genau dat do ass a war d'Stärkt vum Lëtzeburger Naturschutz. Firwat soll dat elo anescht ginn, froen ech mech? All Partner huet säi Rôle ze spillen, all Partner huet seng Stärkten: de Ministère, d'Forstverwaltung an aner Administratiounen, d'Gemengen, d'Gemengesyndikater, d'ONGe wéi Mouvement écologique, Lëtzeburger Natur- a Vulleschutzliga, d'Fondatiounen, de Musée naturel. Also an der ganzer Diskussioun ëm déi zwéin Artikelen hätt ee kënnen faerten, datt déi dote Stärkt vum Lëtzeburger Naturschutz géif zur Dispositioun stoen. Ech mengen, datt awer definitiv keen dat géif wëllen.

**(M. Niki Bettendorf prend la Présidence)**

Näischdestotrotz, Här President, huet d'Kommissioun decidéiert, aus Grënn vun der Zäitknappheet, déi jo vum Rapporteur duer geluecht gi sinn, am Hibleck op een zweete Vote, där Opposition formelle ze entsprechen an d'Gesetz eben ouni déi zwéin Artikele 64 a 65 hei an d'Plénière ze bréngen. Et ass an der Kommissioun ganz dältlech gemaach ginn, datt d'Regierung d'urgence e spezielle Projet de loi an deem Kontext presentéiert, ee Projet, deen awer och - do hoffen ech och nach op e Qualitéitsprong - mat alle Partner zesummen dann och diskutéiert gëtt. De Statssekretär Eugène Berger huet sech engagéiert an zougesot, datt eng éischt Ébauche vum Text den hallwe Januar disponibel wär.

An deemselwechte Kontext ënnerstëtzen ech dann och déi Motioun, déi den honorable Kollege Calmes virdrun hei déposéiert huet, eng Motioun, déi d'Regierung invitéiert, d'Gemengen an d'Mise en oeuvre vum dem Naturschutzgesetz ze associéieren a gläichzäiteg dee wëssenschaftlechen Naturschutz mat alle Partner virzege-sinn, wéi dem Umweltministère - ech soen et dann nach eng Kéier - der Forstverwaltung, dem Naturmusée, de Gemengen, de Gemesyndikater, de Stations biologiques a, last but not least, och den ONGen. Dat ass dee partner-

schaftlechen Naturschutz, deen ech mengen a wéi ech e verstinn.

Insgesamt wëll ech zum Schluss soen, datt ech der Meenung sinn, dass mir mat deem neie Gesetz fir den Naturschutz zu Lëtzebuerg awer definitiv déi richteg Weiche stellen an dofir wollt ech och positivverweis den Accord vu menger Fraktioun zu deem Projet bréngen. Ech soen lech merci.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. le Président.** - Merci, Här Schank. Nächste Riedner ass den Här Alex Bodry. Här Bodry, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Alex Bodry (LSAP).** - Här President, ech probéieren dann och d'Wuert hei ze halen. Dir Damen an Dir Hären, mat deem Gesetzesprojet gëtt eist Naturschutzgesetz vun 1982 ëmgeännert, och wann et formal gesinn en neit Naturschutzgesetz ass, wat den Text vun 1982 remplaceiert. Et muss een nämlech feststellen - dat ass e positive Punkt -, dass an alle wesentleche Punkten de bestoenden Text vun 1982, wat e fortschrëttlechen Text war, déi Zäit besonnesch, mä haut eigentlech nach ëmmer bliwwen ass, onverännert bleift, dass also all Acquisen am Naturschutz zu Lëtzebuerg erhalen bleiwen a mat eriwirgerett ginn an deen neien Text.

Den Ausléiser vun där Ëmschreiwung vum Gesetz vun 1982 ass eigentlech en europäesche gewiescht, well, ech mengen, weinst deenen anere punktuellen Annerungen, déi an dem Gesetzesprojet dra waren, wär warscheinlech keng Regierung dee Wee gaangen, fir eng Reform vum Naturschutzgesetz ze maachen. Ausléiser ass eigentlech den Zwang, deen och no laangen Diskussiounen mat den zoustännege Stelle vun der Europäescher Kommissioun schlussendlech entstanen ass, déi praktesch verlaangt hunn, dass misst iwwer e reglementareschen, e legislative Wee déi komplett Ëmsetzung haaptsächlech vun der Habitatsdirektiv an incidentem och vun der Vullendirektiv gemaach ginn.

D'Regierung huet, entgéint deem, wat an hirem Regierungsprogramm steet, wou se ugekënnegt hat, si géif iwwert de Plan sectoriel vun der Landesplanung déi Ëmsetzung maachen, am Joer 2000 de Wee changeiert an huet sech dozou duerchgerongen, fir d'Verankerung vun der Prozedur fir d'Ausweisung vun den europäesche Schutzgebiddern iwwert d'Naturschutzgesetz ze maachen. Si ka vläicht herno erklären, wéi sou se sech decidéiert huet entgéint deem, wat se sech virgeholl hat 1999, en anere Wee ze goe wéi dee vun dem Gesetz iwwert d'Landesplanung.

Et bleift also, dass mir elo hei iwwert d'Naturschutzgesetz eng Prozedur kréien, wou mir rechtlech ofgeséichert déi europäesch Naturschutzgebiddern ausweisen. Europäesch Naturschutzgebiddern, wou d'Regierung nach eng Kéier am Brëfwiessel mam Conseil d'Etat ausdrécklech do gesot huet, dass keng Servitudë festgeluecht ginn op déi ausgewise Gebiddern. Et ass also eigentlech nëmmen, wann ech dat kann esou soen, eng geographesch Délimitatioun, déi virgeholl gëtt, verbonne mat der Obligatioun, déi soss fakultativ wär, fir also an alle Fäll, wann esou Gebiddern tangéiert sinn duerch iergendeng Aktivitéit, eng Impaktstudie ze maachen, verbonnen och mat der Obligatioun, gesetzlech verankert - politesch ass dat Engagement schonn zënter laangem geholl ginn -, Gestionspläng auszuweisen, fir ze suergen, dass déi Gebiddern do erhalen bleiwen.

Wann d'Regierung wëllt méi wäit goen, wa se wëllt Servitudë festleeën, da muss se op en anert Instrument zréckgräifen, dat ass dat vun der Ausweisung vun engem nationalen Naturschutzgebitt. Dat ass jo och eigentlech déi Prozedur,

déi mir haut kennen zënter 1982 an déi och bis elo ugewart ginn ass, eng Prozedur, déi d'Bierger mat abënn, déi eng Konsultatioun vun de Bierger virgesäit, déi e Matsproocherecht vun de Bierger virgesäit, a schlussendlech iwwer Règlement grand-ducal d'Festleeën vun de Servituden, vun de Konditiounen, déi eigentlech den Territoire vun deem Naturschutzgebitt betreffen.

Wat opfällt, wann een déi zwou Methode matenee vergläicht ass natierlech - dat kann ee kritiséieren an de Statsrot huet dat gemaach, vläicht op eng excessiv Aart a Weis -, dass bei der Ausweisung vun deenen europäeschen Naturschutzgebiddern eigentlech keng zwéngend Konsultatioun virgesinn ass, keng Enquête publique, kee Kommodo virgesinn ass. Dat gëtt deem Ganzen, muss ech soen, e bësse méi en autoritären Touch, dat gëtt de jeeweilege Regierungen d'Méiglechkeet eigentlech vun uewen erof ze decidéieren, do kënt esou ee Gebitt hin. Et ass hei anesches gelaf, well déi Gesprächer ënnert der vieregter Regierung eigentlech duerchgefouert gi sinn, ier mir deemools déi national Lëscht op Bréissel notifiéiert hunn.

Dee Manko u Matsproocherecht huet als Avantage, dass een natierlech méi schnell hei ka fueren, an ech denken och, dass dat d'Iwwerleeung ware vun der Regierung, fir op deen dote Wee ze goen. Hei gëtt et d'Méiglechkeet, fir elo ganz schnell déi formal Ëmsetzung vun deenen Direktive virzehuelen. Op dee praktesche Volet kommen ech herno nach eng Kéier a mengen Ausféierungen zréck.

Mir hunn also elo déi national Zonen, wou sech grosso modo näischt ännert par rapport zu haut. Mir hunn déi communautaire Zonen, wou eng nei vereinfacht, schnell Prozedur virgesi gëtt a wou jo eigentlech des Regierung näischt geännert huet un deene Gebiddern, déi mir sengerzäit 1998 gemellt hunn un d'Kommissioun, wou mir grosso modo also do op darselwechter Linn leien. Mat deem Gesetz hei gëtt et also och méiglech, wéi gesot, eis do zu 100% conforme mam europäesche Recht ze maachen.

Nei an deem Gesetz ass och déi ausdrécklech Verankerung vu sou genannte kommunalen Naturschutzzonen, wou ech e bësse Bedenken hunn iwwert dee leschten Text, deen zréckbehalen ginn ass, opgrond och vun der Awiirkung vum Conseil d'Etat an där ganzer Prozedur, a wou mir elo awer, muss ech éierlech soen, eng relativ schwéierfällg Prozedur zréckbehalen hunn am Naturschutzgesetz, wou ech mir d'Fro stellen, ob déi dote wäert oft praktesch zur Geltung kommen, well elo virgesinn ass, dass eigentlech just d'Gemeingeréit den Ustouss gi fir eng kommunal Zon auszuweisen, an da geet et praktesch mat enger nationaler Prozedur weider. Da muss en Dossier zesummegestallt ginn, de Minister mëscht sech dran, a schlussendlech gi vun der Regierung iwwer Règlement grand-ducal dann, wéi bei enger nationaler Schutzzon, d'Servituden an d'Konditiounen festgeluecht.

Do hätt ee sech méi en einfache System kënnen virstellen a vläicht esouguer hätt sech d'Regierung och kënnen méi en einfache System virstellen, well wann ee kuckt, wéi vill Zone bis elo insgesamt hei zu Lëtzebuerg ausgewise gi sinn, da si mir net op 30, an an deser Period waren et der fënnf. Dat heescht e Rhythmus vun enger pro Joer. Da kann een e bëssen Angscht hu wéi et da geet mat deene kommunalen Zonen, wou vläicht déi national Stellen nach männer direkte Bezuch zu deem Dossier hu wéi et bei deenen eegenen Dossieren de Fall

ass. Wat geschitt zum Beispill, wann d'Zon iwwert den Territoire vun zwou Gemengenerausgeet? Mussen dann déi zwee Gemengeréit eng Initiativ huelen? Déi Fro ass net ausdrécklech an deem Text hei virgesinn.

A sou stelle sech eng ganz Rëtsch vu Froen. Sécherlech wär et besser gewiescht, et hätt een hei méi eng einfach Prozedur gehat, well och haut sinn eng Rei vu Gemengen hei zu Lëtzebuerg, déi schonn iwwert d'Iddi vun der Ëmsetzung vun hire Plan-verten, an hire Gréngzonen, spezial Protektiounszonen ausgewisen hunn. Dat hu mir zu Diddeleng gemaach bei der leschter Revisioun vun eise PAG. Dat heescht, mir hunn am Fong, ouni dass dat e formale Statut huet, dee gesetzlech verankert ass, iwwert de reglementaresche Kader, deen d'Gemeng zur Verfügung huet, speziell Schutzzonen an eiser Gréngzon ausgewisen, wou mir also och kënnen speziell Oplage maachen.

Esou dass ech mir d'Fro stellen, ob, esou wéi e schlussendlech duerch d'Legislaturprozeduren ausgaangen ass, den Text net ze komplizéiert ass an de facto wäert zu engem groussen Deel Lettre morte bleiwen. Dat wär schued. Mä näischt verhënnert d'Gemengen op deem traditionelle Wee weiderzufueren, dee se bis elo gaange sinn, och wann dat net vläicht déi honnertprozenteg rechtlech Ofsécherung huet. Et bleift awer e Wee, fir vläicht e bësse méi schnell virunzekomme wéi iwwert déi national Prozedur bei kommunalen Zonen ze fueren.

De Problem bei der Ëmsetzung vun deem heiten neien Text bleift deeselwechte wéi dee bei deem alen Text. Et ass also d'Fro, ob mer et faerdeg bréngen, ob de politesche Wëllen do ass. Ech zweifelen net un deem vun deenen direkt Responsablen, mä ob de politesche Wëllen insgesamt do ass, fir déi néideg Mëttel an Instrumenter zur Verfügung ze stellen, fir praktesch um Terrain och eng korrekt a relativ zügel Ëmsetzung, eng komplett Ëmsetzung vun deene Gesetzestexten ze maachen, dat ass déi eigentlech Fro.

Mir kënnen hei déi flottsten Texter stëmmen, wa mer eis net bal gläichzäiteg oder zumindest schnell drop all d'Mëttel ginn, fir dat och flott ëmzesetzen an engem korrekten Mooss, dann hu mer e bëssen „de l'art pour l'art“ gemaach. Dat ass an der Vergaangenheet de Problem gewiescht an dat ännert sech och sécherlech net mat deem heiten Text an dat gëtt besonnesch akut an Zäite wou d'budgetär Mëttel beim Stat d'nächst Joer a warscheinlech nach mindestens déi zwee Joren drop wäerten net méi an deemselwechte Mooss zur Verfügung stoen, wéi dat vläicht déi puer lescht Jore virdrun de Fall war. Fir all politesch Verantwortlech, egal vu wat fir enger Couleur, gëtt dat do eng schwiereg Fro, eng kruzial Fro, och wann et méi enk gëtt, besonnesch fir den Naturschutz, mä et gëllt fir de ganzen Ëmweltschutz genügend Mëttel zur Verfügung ze stellen, genügend prioritäre Charakter deem Ganzen zouzemoossen, dass et méiglech gëtt, an deenen nächste Joren déi sellegen nei Obligatiounen, déi aus deem Text hei erwuessen, och propper ëmzesetzen.

Ech hu gesot, wéi schwierig et ass, dat gesäit een drun, dass och des Regierung, entgéint deem wat se sech virgeholl hat, et net faerdeg bruecht huet de Rhythmus vun der Ausweisung vun den Naturschutzgebitter eropzesetzen. Ech hu gesot, et ware fënnf a véier an en halleft Joer, wou zum Deel d'Prozeduren nach ënnert der vieregter Regierung gelaf sinn. Dat ass keng Verbesserung.

Et gesäit een och wéi schwéier et ass virun ze kommen, well am Regierungsprogramm och 1999 festgehalen ginn ass, dass des Regierung géif kloer Prioritéiten a prezis

Zilsetzung festleeën wat den Naturschutzugeet. Ech hunn déi bis elo net héieren, net gelies. Et ass geschwat ginn, et géif e sektorielle Plang ausgeschafft gi wat d'Erhaltung vun de groussen Landschafts- a Bëschemblemen ugeet. Och do ass an der offizieller Prozedur nach keen Text dran, véier an en halleft Joer no där Deklaratioun.

Ech weess och, dass e Gesetzeseentwurf, deen ausgeschafft ginn ass fir de Buedemschutz hei zu Lëtzebuerg virun ze bréngen, am Regierungsrot stieche bliwwen ass. Dat war och am Programm vun 1999. Dat fir ze soe wéi schwierig dass et ass bei allen Absichtserklärungen, déi ee gëtt, fir hei schnell konkret op deem dote Punkt virun ze kommen. An d'Budgetsdebatten d'nächst Woch ginn eis jo och d'Geleeënheet, méi am Detail ze kucken wéi et mat de Mëttelen ass, déi elo an an deenen nächste Joren héchstwahrscheinlech dem Naturschutz zur Verfügung stinn, fir dass en all déi Aufgaben do kann uerdentlech iwwert d'Ronne bréngen.

D'Gretchenfro ass also déi: Wéi komme mer konkret virun um Terrain? An och doru wäert des Regierung wéi déi vieregter Regierung gemoozt ginn.

Ech komme kuerz op déi aner Ofännerunge vum Gesetz ze schwätzen, déi méi punktueller Natur sinn, déi awer net onwesentlech sinn, wou et sech weineger ëm grouss Neierungen handelt, mä wou et sech ëm Präzisierungen handelt, Vervollständigungen vun de bestehende Bestëmmungen am Gesetz vun 1982.

Et betrëfft besonnesch dee vill ëmstriddenen Artikel, deen an der Vergaangenheet an der Applikatioun oft Sträit an der Regierung provoziert huet, den Artikel 13, dee seet, dass, wa Bësch ofgeholzt gëtt, deen da kompenséiert gëtt. Et ass vill gezu ginn un deem Artikel an u sech bleift deen a senger Essenz erhalen, well weiderhin de Prinzip gëllt, dass net nëmmen muss quantitativ, mä och qualitativ gläichwäerteg kompenséiert ginn. Nei kënt d'Iddi eran, dass och kann d'Kompensatioun net onbedéngt duerch Neiupflanzung vu Bësch geschéien, mä och ka geschéien duerch d'Kreatioun vun engem anere Biotop oder anere Liewensraum. Dat ass eng nützlech Präzisierung zu deem dote Text.

Mir wëssen awer och, do wäert jo d'Welt net geännert hunn an deene leschte Joren, dass eng besonnesch Suerg muss gedroe ginn, an déi laascht nun eemol op de Schellere vun der Forstverwaltung haaptsächlech, respektiv deene politesche Verantwortlechen am Umweltministère, dass och déi Kompensationsmoossnamen, déi festgehalen gi sinn, an engem uerdentlechen Zäitraum ëmgesat gi vun deenen, déi d'Obligatioun hu fir se ëmzesetzen. Dat bleift de kruziale Punkt, geschter, haut, an ech faerten och nach muer.

Nei dran ass d'Iddi vun engem nationalen Plang fir den Naturschutz. Dat sinn ëmmer grouss Iddien. Ech sot schonn dass 1999, viru véier an engem hallwe Joer, des Regierung ugetratt ass mat der Préntioun fir esou e Plang praktesch ze erstellen. Bon, e läit net vir. Elo kënt en dran. E muss an dräi Joer virleien. Dat ass dann eng Aufgab, wou déi nächste Regierung sech muss ganz schnell dru maachen, soss gëtt deen Délai do net respektéiert.

Mir hu jo en Text, deen eppes Ähnlech ausseet. Dat ass déi berühmte Déclaration d'intention vun 1981 iwwert den Naturschutz. E schéinen Text, e kompletten Text, e fondéierten Text. Mir wëssen och wéi wäit mer eigentlech vun der Realisation vun all deenen Objektiv, déi deemools dra waren, ewech sinn. Dofir meng Virsicht, wann ech hei a Gesetzestexten liesse vu groussen Pläng, déi sollen erstallt ginn, an déi Virsicht gëtt eigentlech duerch e relativt Mësstraue gekoppelt.



Wann ech da lese wat an deem Artikel steet, wat an dee Plang soll kommen, do geet Rieds vu prioritäre Moosnamen, prioritäre Siten, vu Sensibiliséierung vun der Öffentlechkeet, vun Ugi vu Käschtepunkten an da kënnt de Saz derbäi, „e kann obligatoresch erkläert ginn“. Wat heescht dat? Wat heescht dat wann e Plang, deem eigentlech e pragmatische Plang ass, dee keen normative Charakter huet, obligatoresch erkläert gëtt?

#### (*Interruption*)

Dat ass eppes anesches. Do geet et ëm d'Festleeë vun de Fluxen, et geet ëm d'genaut Festleeë vu Routen déi s de kanns gebrauchen, a wann een deen an deen Detail bréngt, iwwregens ass dee Plang och an europäeschen Texter virgesinn, am Géigesaz, mengen ech, zu deenen heiten, wat eng Lëtzebuerger Kreatioun ass, da musse mer eis d'Fro stellen: Wat heescht dat wann d'Regierung dohinner geet a si erkläert e Plang obligatoresch, wou si eigentlech selwer an der Pflicht ass? Well manifestement, wann Der eisen Naturschutztext kuckt, ass dat natierlech en Text dee sech an éischter Linn un national Autoritéite wennt. Et si jo nëmmen d'Gemengen, déi participéieren an et weess kee genau wéi. Mir wëssen, dass dat och e bëssen eng Schwaachstell vun deem heiten Text ass, well déi Kompetenzen net méi kloer festgeluecht ginn. Mir wëssen och wat d'Schwieregkeete si fir dat ze maachen, an do huet eis de Conseil d'État och net geholfen op deem dote Punkt entscheedend virun ze kommen.

Dat sinn also eng Rei vu Froen, déi ee sech muss an deem Zesummenhang stellen. De Minister Goerens huet schonn e puermol gesot, e wëllt esou Pläng net obligatoresch maachen, hie setzt op Partnerschaft. Dann denken ech, dass dat hei och net esou schnell beabsichtigt ass, mä de Plang läit jo och nach net vir.

E Problem, deem dëst Gesetz huet - an dat huet och all Riedner viru mir gesot - ass, dass et eigentlech eng verpasste Chance ass fir Klorheet eranzebréngen an de Beräich, wie sech hei zu Lëtzebuerg mat wat fir enge Kompetenzen an a wat fir enge Strukturen ëm den Naturschutz ze bekëmmern huet, de wëssenschaftlechen Naturschutz an de praktischen Naturschutz um Terrain. Do sinn an deene leschte Jorzéngte Strukture gewuess, no den Texter, niewent den Texter, an elo wär de Moment gewiescht, wa mer schonn en neit Naturschutzgesetz schreiwen, fir dat do ze klären.

D'Regierung hat an huet d'Basisdonnéeë fir do e Schratt virunzekommen. An dofir bedauere mer, dass eigentlech dës bal eemoleg Geleeënheet net genotzt ginn ass fir dat kloer ze maache mat engem zerguttsten Text an do Konzertatioun a breeder Diskussioun mat allen Interesséierten ze kréien.

Zënter 1998 läit en Audit vir iwwert den Naturschutz hei zu Lëtzebuerg, wou all Parteien deemools gesot hunn, no den nächste Wahle musse mer deen diskutéieren. Dee muss öffentlech diskutéiert ginn, dee muss hei an d'Chamber kommen a mir musse Konklusiounen doraus zéien. Ech muss soen, ech fannen a kengem Regierungsdokument zënter 1999 iergendeng Referenz op deen Audit, deen an de Joren 1997/98 gemaach ginn ass a breeder Konzertatioun, no Unhéierung vun allen nëmmen iergendwéi vum Naturschutz engagéierte Kräften. All déi Méi, déi sech do gemaach ginn ass, ass verpufft. Dee Rapport ass iergendwéi an engem Tirang verschwonne. Dat ass net gutt, well do awer, mengen ech, déi wesentlech Schwieregkeeten opgezielt ginn, wou gekuckt ginn ass: Wéi sti mer hei zu Lëtzebuerg zum Naturschutz a wéi kënnen mer méi schnell virukommen? Dat hätt jo eigentlech missen d'Grundlag sinn, fir eng grondleeënd Reform vum Naturschutzgesetz ze maachen.

Mir fannen néierens eng Referenz op déi Aarbecht do an den Texter erëm, och an de Preparatiounsarבעchten net.

Zweet Dokument wat d'Regierung huet, an dat huet dës Regierung selwer an Optrag ginn, dat ass dat vum Audit vun der Forstverwaltung, vun der Administration des Eaux et Forêts - ech wëll gären hei besonnesch de franséischen Term gebrauchen -, an et soll och an eisen Aen eng Administration des Eaux et Forêts bleiwen.

Mir sinn, soen ech ganz kloer, géint eng offen an och géint eng schlächend Zerstéckelung a Schwächung vun der Forstverwaltung zu Lëtzebuerg. D'Forstverwaltung muss weiderhin de Piller, net nëmme vun der Gestiou vum Bësch, mä och vum Naturschutz bleiwen, wat net heescht, dass si eleng all déi Aufgabe muss maachen, dat weess se selwer, mä dass se Partner brauchen, dass eng rationell Kompetenzopdeeling och tëschent der kommunaler, der regionaler an der nationaler Ebene muss kommen. Mir si ganz kloer derfir, dass mer hei keng Zerstéckelung maachen, an dat huet eigentlech dee vun der Regierung bestallten Audit bestätegt. Do gëtt net gefrot, dass d'Forstverwaltung soll zerstückelt ginn. De Contraire gëtt gefrot. Si soll gestärkt ginn. An ech hoffen, dass dës Regierung net kuerz virun de Wahlen de Contraire mécht.

Op jidde Fall wëll ech schonn hei ukënnegen, dass vun eiser Partei aus all politesch a rechtlech Mëttele wäerten agesat gi fir ze verhënnern, dass et zu der Ofkappung vun den „Eaux“ an der Eaux-et-Forêts-Verwaltung kënnt, an dass dat Gesetz, wat hei vun der Majoritéit elo wäert eestëmme gestëmmt ginn, an e puer Méint erëm ëmgeännert gëtt. Dat ass jo dat, wat dës Regierung wäert maachen. An e puer Méint kënnt net den Ëmweltminister, net de Statssekretär, mä da kënnt den Innenminister zu der Meenung a seet: Ännert wann ech gelift deen Artikel ëm, deen Der elo virun e puer Méint hei an der Chamber gestëmmt hutt, deelt déi Kompetenzen anescht op a bréngt den zoustännege Minister vun deem ominöse Waasserwirtschaftsamt mat an deen Text eran! Dat ass dat, wat déi Regierung da proposéiert. Dat ass d'Koherenz vun hirer Aarbecht an deem dote Fall.

Och eppes wat eis fundamental stéiert ass, dass et a sech e korrekten Text ass, wuel mat senge Lacunen, mä deen dee ganze Volet Organisatioun vum Naturschutz net behandelt, an dofir wäerte mer och net géint deen heiten Text stëmmen, mä eis enthalten, well deen Text wuel awer d'Essenz iwwerhëlt vun dem Acquis am Naturschutz. Et ass awer en Text, deen an e puer Méint erëm eng Keier op engem net onwesentleche Punkt soll ëmgeännert ginn, wat a mengen Aen zu enger Schwächung vum Ëmweltschutz, zu enger Schwächung vum Ëmweltministère wäert féieren. Dat ass net gutt.

Dofir soe mer haut, dass mer grosso modo mat de Linne vun deem Text d'accord sinn, dass mer der Meenung awer sinn, dass hei e Manko ass, dass eng wichteg Fro net ugeschwat gëtt, dass eng Chance verpasst gëtt, fir an déi Strukturen Uerdnung eranzebréngen. Fir dass mer den Naturschutz awer virubréngen kënnen, wäerte mer eis bei deem heiten Text enthalten. Merci.

■ **M. le Président.** - Merci, Här Bodry. Den nächste Riedner ass den Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Gusty Graas (DP).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, Naturschutz misst u sech eng elementar Aufgab an eiser Gesellschaft sinn, well nëmmen am Zesummewierke mam natierlechen Ëmfeld kann de Mënsch sech gutt entfalten. Hie brauch ouni Zweifel

eng Natur, déi am Equilibre ass, a wann dat net de Fall ass, risquéiert en op laang Siicht seng eege Grundlagen ze zerstéieren.

D'Tatsaach, dass mer haut e verbesserten Text virleien hunn, deen zum Deel och e méi strenge legislative Kader schafft, ass awer leider de Bewäis, dass u sech de Mënsch awer net ëmmer deen néidege Respekt vis-à-vis vun der Natur weist, an dofir musse Regeln opgestallt ginn, fir dass an Zukunft deen elementare Schutz vun der Fauna an der Flora garantéiert ass.

Eis Biodiversitéit, an dat ass de Mëtte schonn e puermol hei gesot ginn, ass leider an deene leschte Jorzéngte vill méi aarm ginn. Ech référiere mech hei op déi Zuelen, déi kierzlech vun der Internationaler Unioun zum Schutz vun der Natur an den natierleche Ressourcé publizéiert goufen. Deementsprechend waren am Joer 2002 11.167 Aarte bedroht. Dëst Joer si mer schonn op 12.259. Dat ass natierlech en alarmante Chiffer, dee misst ze denke ginn. Och bei eis ass déi rout Lëscht, souwuel wat d'Vullen ubelaangt wéi och aner Espéchen an de leschte Jore vill méi laang ginn. Déi Statistike schwätzen net onbedéngt fir eis Gesellschaft.

Och de Flouer, wéi een esou schéi seet, ass an deene leschte Jorzéngten deelweis méi plakech ginn, an et muss een och soen, dass do, wou oft eng méi strukturiert Landschaft war, sech haut vill méi Monokulturen entwéckelt hunn.

No den Ursaache brauch een u sech net laang ze sichen. Et stellt een am Allgemenge fest, dass sech u sech méi eng grouss Distanz entwéckelt zu den natierlechen Elementer, an dat beweist sech an der Praxis duerch deen nach ëmmer leider ongebremsen Terrainsverbrauch, virun allem awer och duerch d'Zerstéierung vu wäertvolle Biotoper, wéi och vu Bësch- a Wisenarealer.

Villfach gëtt awer och gemengt, d'Natur misst u sech gefleegt gi wéi e Virgärtchen. Och dat ass alerdéngs eng falsch Astellung, well et féiert dozou, dass oft wichtige Liewensraum fir Déieren a Pflanzenarten zerstéiert gëtt.

Wie sech vill an der Natur dobaussen ophält, muss leider feststellen, eemol méi, dass ëmmer méi d'Natur zu sougenannten Deponië méssbraucht gëtt. Et ass ganz kloer, dass een déi Tendenz sech net méi einfach esou kann entwéckele loosse, mä dass een och do muss déi néideg Moosnamen treffen.

Dernieft fält natierlech awer och e ganz besonnesche Wäert op den éducativen Aspekt, deen een op kee Fall därer ënnerschatzen. An deem neie Gesetz ass deem jo och eng gewëssen Envergure reservéiert.

Et ass also ze begrëissen, dass dës Majoritéit dem Naturschutz insgesamt vill méi eng staark Note ginn huet. An ech wëll och hei aus der Regierungserklärung vum 12. August 1999 zitieren, wou dra steet: «Le Gouvernement renforcera ses efforts de création de zones de protection de l'environnement naturel et de zones de protection paysagère, ceci dans le but d'assurer la sauvegarde de biotopes et paysages particulièrement importants et riches». Mat deem Gesetzestext, dee mer haut hei votéieren, maache mer ouni Zweifel e Schratt an déi richteg Richtung.

Als positiv ass ouni Zweifel ze bewäerten, dass mer elo profitéieren vun der Ëmsetzung vun dësen zwou EU-Direktiven, fir awer gläichzäiteg eng Adaptatioun vun dem bestehende Gesetz vun 1982 ze maachen, also och e komplett neit Gesetz dee Moment ze schaffen.

Dofir sinn den Ëmweltminister a säi Statssekretär - Statssekretär, dee sech haut domat, wéi ech héieren hunn, och nach e Gebuertsdayscadeau mécht -, plus d'Ëmweltkommissioun ze félicitéieren fir déi ganz gutt Aarbecht, déi an deene leschte Méint geleescht ginn ass. All déi Kolleegen, déi an der Kommissioun sinn, wëssen, dass hei ganz konstruktiv diskutéiert an am Endeffekt, kann ee behaupten, e gudden Text arretéiert ginn ass.

De Conseil supérieur de la Nature huet dat iwwregens a sengem Avis ganz gutt ëmschriwwen an dofir wëll ech dat och hei kuerz zitieren. «Il s'en réjouit que l'opération de la transposition des directives émargées en droit national ait pu être menée à bons termes après une décennie d'hésitations et de réflexions sur les pourtours juridiques d'une telle opération». A weider: «Le Conseil salue le fait que le nouveau projet de loi ne se résume pas à de simples retouches sémantiques de la législation existante ni à une déclaration d'intention, mais qu'il traduit l'option pour une politique davantage volontariste en matière de la protection de la nature».

Dofir mengen ech, Leit, déi haut hei méi Reserven ausgesprach hunn oder nach wäerten aussprechen, dass déi awer mussen zur Kenntnis huelen, wann awer esou e wichtegt Organ esou e positiven Avis ofgëtt, dass dat jo awer och de Beweis ass,...

#### (*Interruption*)

...dass hei eng ganz gutt legislativ Aarbecht ouni Zweifel gemaach ginn ass.

Naturschutzpolitik kritt ouni Zweifel duerch dëst Gesetz méi eng europäesch Dimensioun, well jo u sech den Naturschutz méi grenzüberschreidend kann organiséiert ginn. D'Ausweisung vu Zones spéciales de conservation a Zones de protection spéciale, droen deenen zwou Direktive Rechnung.

D'Annexe 4 hält déi sougenannten - ech huelen d'Ofkierzung - ZPS fest. Wichteg ass awer, an dat muss ëmmer erëm och hei ënnerstrach ginn, dass an Zukunft permanente Kontakt mat de Propriétaires aus deene verschiddenen Zone gefleegt gëtt, well d'Beispill Haff Réimech huet dat jo bewisen. Den Här Bodry ka sech bestëmmt jo nach gutt dorunner erënnern, zu wat et ka féieren, wann een net e konstruktiven Dialog dës le départ mat allen Implizéierten an engem Gebitt, wat soll zu enger Naturschutzzon forméiert ginn, féiert.

Dofir ass et, géing ech soen, am Endeffekt fir den Naturschutz insgesamt vu ganz grousser Wichtigkeit, dass mer fréizäiteg jiddferee mat abannen an net vun uewen erof eppes dekretéieren, well grad den Haff Réimech ass, géing ech jo awer soen, dat beschte Beispill, an den Här Strotz wäert mer do net Onrecht ginn, wéi sech een Dossier positiv entwéckelt huet. Wann ee bedenkt wou mer fortgaange sinn a wou mer herno ukomm sinn, dat huet virun allem awer och bedéngt, dass eben do ëmmer e beseren Dialog gefleegt ginn ass.

#### (*Interruptions diverses*)

Do kann ech lech nëmme bäiflichten, Här Strotz; dat stëmmt. Ech mengen dat soll een och nach eng Keier hei kloer soen, dass effektiv den Här Lahure an deem Dossier eng ganz korrekt Roll gespillt an och dozou bäigedroen huet,...

#### (*Interruptions diverses*)

...dass wéi gesot ënnert enger anerer Viraussetzung dann deen Dossier zu engem gudden Enn konnt kommen. Duerfir wëll ech soen, dass all mënschlech Aktivitéiten, déi an esou Zoné stattfannen, net vu virera solle verbuede ginn. An ech denken hei natierlech speziell och un d'Juegd an d'Fëscherei: Et ass falsch fir esou Aktivitéite vu vireran ze verbidden. A contraire, wann eng rasonnabel Ausübung vun der Juegd an der Fëscherei geschitt,

da kann dat och komplementär zu engem aktiven Naturschutz sinn. Et ass also wichteg, dass all Partner sech senger Missioun bewosst ass, well nëmmen esou kann een e konkreten, prakteschen Naturschutz dee Moment maachen. De Réseau Natura 2000 schliesslech definéiert jo dann och déi europäesch Naturschutzpolitik fir virun allem deene bedrohten Espéchen och besser Liewenskonditiounen ze erméiglechen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, e wichtigen Aspekt vum Naturschutz ass natierlech de Gewässerschutz. Ech mengen dat ass ganz evident, an ech denken hei besonnesch un d'Renaturation vun eise Gewässerleef, an och do solle mer eis kengen Illusiounen higinn. Et sinn an deene leschte Jorzéngten dach plazeweis enorm Feeler geschitt, duerch ebe mënschlech Agréff, Deregulierungsmoosnamen, wou d'Morphologie vun de Gewässerleef oft aus Grënn, déi net onbedéngt ëmmer ganz héich anzuschätze waren, gemaach ginn ass, an dat huet dozou gefouert, dass mer op ganz ville Plazen eben och keng naturno Struktur méi vun de Gewässerleef hunn, mat all deenen negative Konsequenzen, déi sech doraus erginn. Ech denken ënner anere zum Beispill och un d'Problematik vum Héichwaasser, wou och all Expert haut confirméiert, dass ënner anere dem déi Regulierungsmoosnamen och Ursaach si fir déi méi oft erëmkommend Héichwaasserkatastrophen.

Wa mer elo den Artikel 8 vum Naturschutzgesetz huelen, dat heescht vun deem neien Naturschutzgesetz, dann ass et jo esou, dass de Minister, deen a senger Attributioun den Ëmweltschutz huet, och kompetent ass fir eng Autorisation auszustellen wat u sech all Aarbecht ubelaangt, déi un engem Gewässerlaf gemaach gëtt. An da komme mer natierlech net derlaanscht an deem Kontext effektiv, dat ginn ech ganz gären zou, e Wuert hei iwwert d'Waasserwirtschaftsamt ze verléieren, wou en Text virläit, wou en Avis vum Conseil d'État virläit, a wou mer dann och wäerten an deenen nächste Wochen doriwwer diskutéieren. Kloer ass, dass u sech jiddfalls am Intérêt vum Gewässerschutz hei awer och eng Autorisation muss ausgestallt ginn, déi ouni Zweifel an éischter Linn deenen ekologesche Contrainté Rechnung dréit. Wéi gesot, ech wëll och déi Diskussioun hei net verdéiwen, mir kréie mat Sécherheet nach Geleeënheet dofir. Mir schwätzen haut iwwert d'Naturschutzgesetz an an enger spéiderer Phas wäerte mer dann awer och iwwert d'Waasserwirtschaftsamt diskutéieren.

Här President, en aneren Aspekt ass ouni Zweifel och de Landverbrauch. Ech mengen et ass evident, dass een an Zukunft den Terrain vill méi rationell muss notzen. An dat soll och keen Tabuthema méi sinn, well der Landesplanung fält jo awer och eng iwwergeuerdet Roll an der ganzer Naturschutzpolitik zou. Sécher, fir natierlech an där Fro ëmmer e Konsens ze fannen ass guer net esou evident. Mä et muss awer och an déi Richtung hi geschafft ginn. Ech wëll och nach eng Keier drop hiweisen, dass den aktuelle Baupermeter jo duergeet fir u sech d'Zuel vun den Awunner hei zu Lëtzebuerg ze verduebelen, esou dass déi Diskussioun, fir elo nach zousätzlech eng Ausweidung vum Baupermeter ze maachen, sech awer de Moment mat Sécherheet alles anescht wéi opdrängt. Dofir muss - wéi gesot - och an Zukunft de Buedem vill méi sënnvoll genotzt ginn. Dat bréngt natierlech gewësse Spannunge mat sech, dat wësse mer och. An dat bréngt och nei Konfliktsituatiounen.

Déi kruzial Fro, déi natierlech da muss gestallt ginn, ass: Wat priméiert? Ass et den Intérêt général oder ass et d'Eigentumsrecht? Natierlech läit et op der Hand fir ze



soen, et ass den Intérêt général. Mä wat ass Intérêt général? Wéi definiéiert een den Intérêt général? Och do ginn natierlech d'Meenungen, besonnesch am Naturschutz, allerdéngs ausernee. Well oft jo awer, an dat ass de Problem, mussen an deem Beräich Décisioune getraff ginn, déi sech net onbedéngt direkt kënne referéieren op e bestehende gesetzleche Kader an déi oft éischter nom Emfanne vun der Situatioun getraff ginn.

Ech denken hei virun allem zum Beispill och un den Artikel 10 vun deem neie Gesetz dee jo seet, datt eng bestehend Konstruktioun an der Gréngzon, déi de Charakter vum Site kompromettéiert, datt do de Minister kann ordonnéieren, datt musse Moossnamen zur Emännerung getraff ginn. Méi kann d'Gesetz jo och net soen. Mä wat elo ausschlaggebend ass, wat wirklech herno muss modifizéiert ginn, dat ënnerläit u sech dann awer herno dem Emfanne vun de Beamte respektiv a leschter Instanz natierlech vun dem Minister. Wat gelift?

**Une voix.**- Hutt Der och Problemer domat? Ech hunn der och domat.

**M. Gusty Graas (DP).**- Ech mengen, et ass eng Tatsaach. Et soll een och déi Saach sachlech gesinn. Ech mengen awer och, datt een hei awer soll e gewëssent Vertrauen an eis Verwaltungen hunn, déi jo awer schlussendlech vu Spezialiste geleet ginn an déi awer och dee Moment wësse wou u sech gewëssen Adaptatioune musse virgeholl ginn.

Et ass nun eben eng Tatsaach, datt den Naturschutz gewësse Konflikter och op anere Gebitter provoziert. Ech denken zum Beispill och un de Stroossebau. Och do si mer an der Vergaangenheet net verschount ginn. Och do wärte mer an der Zukunft nach ëmmer Problemer kréien. Mä sécher ass, och hei muss eng realistesch Approche kommen.

#### (Interruptions)

Dat ass jo eben dann erëm déi kruzial Fro wéi wäit datt den Naturschutz och Kenntnisser vum Baue vu Stroossen erfuerdert. Ech mengen och, dat muss een awer mat berücksichtigen, Här Strotz.

**M. Nicolas Strotz (CSV).**- Dat gleewen ech kaum.

**M. Gusty Graas (DP).**- Dat sot Dir. Ech mengen och esou pauschal Aussoe kann een awer net einfach esou maachen.

#### (Interruptions diverses et coups de cloche de la Présidence)

E weidere wichtegen Aspekt ass natierlech awer och d'Gestioun vun eise Bëscher. Ronn en Drëttel vun dem Territoire besteet jo aus Bëscher. Leider ass jo och de Gesondheitszoustand net optimal. Esou referéieren ech mech hei op eng lescht Statistik, laut där 20 bis 25% vun de Beem hei zu Lëtzebuerg krank respektiv esouguer futti sinn. Dat misst jo awer u sech och ze denke ginn. Wa mir natierlech och hei zu Lëtzebuerg net vill Méiglechkeeten hunn, eis géint ausserlech Aflëss ze wieren - ech denken hei virun allem un de saueren Reen -, esou mengen ech awer, datt mer trotzdeem och Méiglechkeeten hunn, eng ekologesch orientéiert Bewirtschaftung vun eiser Bam- an Heckelandschaft ze maachen.

Fir d'éischt gëllt et natierlech awer och emol Tabuzonen auszeweisen, wou dann awer och festgehalé gëtt, datt zum Beispill baulech Moossnamen net méi dierfe virgeholl ginn. An an deem Kontext muss een natierlech och e Wuert iwwert déi sou genannten Naturbëscher verléieren, wou jo a leschter Zäit gutt Initiativ geéiert gi sinn - an ech verweisen hei op Gemenge wéi Beetebuerg, wéi Leideleng oder wéi Bartreng -, wou a rezenter Vergaangenheet eben déi Initiativ

geholl goufen. D'Schafe vum Naturbësch dréit nämlech dozou bäi, datt de Liewensraum fir vill bedrohten Déieren- a Planzenaarte ka verbessert ginn. An de Beetebuurger Bësch steet jo iwwregens och op der Annexe 5 vun der nationaler Lëscht.

Ech wëll allerdéngs och hei ënnersträichen, datt d'Uleeë vun engem Naturbësch net kann zur Obligation fir privat Bëschbesëtzer ginn. Jiddefalls muss insgesamt d'Notzung vum Bësch an Zukunft och vill méi ekologesch orientéiert ginn. Selbstverständlech ass de Bësch natierlech an éischter Linn en Holzlieferant, mä et dierf een awer net vergiessen, datt et och e wichtegt Erhuelungsgebiit ass, wat awer och net dierf iwwerstrapazéiert ginn. Elementar ass awer och, datt an Zukunft nëmmen nach dierfe standuier-typesch Aarten ugeplant ginn, an d'Verjéngung vun de Bëscher muss och esou wäit wéi méiglech op eng natierlech Aart a Weis geschéien.

An deem Kontext muss ee sech natierlech och e puer Reflexiouen iwwert d'Forstwirtschaft insgesamt hei zu Lëtzebuerg maachen. De Moment ënnersteet jo den ekologesche Volet vun der Forstwirtschaft dem Ministère vum Environnement an op där anerer Säit huet jo awer och de Landwirtschaftsministère gewësse Kompetenze wat d'Sylviculture ubelaangt. Haut - an ech beruffe mech hei och op Aussoe vun Experten - gëtt natierlech d'Fro gestallt, ob déi Zweegleesegkeet do nach opportun ass oder ob net den Akzent virun allem méi misst op déi ekologesch Gestioun vun de Bëscher geluecht ginn. Da kann een natierlech och do ofleeden an d'Fro stellen, ob net an Zukunft - mä dat ass d'Aufgab vun enger nächster Regierung - sämtlech Aspekter vun der Bëschwirtschaft sollen an de Ministère de l'Environnement kommen, an och déi Konkusioune sinn zum Beispill am Audit, dee jo mat der Forstverwaltung gemaach ginn ass, zréckbehale ginn.

Am selwechte Kontext muss een natierlech dann och d'Fro opwerfen, firwat datt vun zwou Säiten aus Subventioune bezuelt gi wat d'Wahrung vun der Biodiversitéit ubelaangt, engersäits vun Ministère de l'Environnement, anerersäits vun Ministère de l'Agriculture. Zumindest positiv ass, dat wëll ech awer och nach eng kéier hei ënnersträichen, datt jo awer an Zukunft bis zu 75% kënnen u Subventiounen un déi öffentlech Institutiounen ausbezuelt gi fir Aarbechten, déi se am Intérêt vum Naturschutz maachen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, den Naturschutz kann natierlech nëmme konkret um Terrain emgesat ginn, wann dat awer och an engem partnerschaftleche Verhältnis geschitt.

#### (M. Jean Spautz reprend la Présidence)

An de beschte Partner vum Stat ass ouni Zweifel d'Gemeng. Mir hate jo ganz vill Diskussiounen och iwwert dee Punkt an der Kommissioun. Et muss ee jo awer och nach eng kéier drop hiweisen - d'Vergaangeheet huet dat jo ganz kloer bewisen -, datt den Naturschutz hei zu Lëtzebuerg net op deem Niveau wier, wann net den Engagement, dee groussen Engagement vu ville Gemengen an deene leschte Jorzéngte gewiescht wier. Ech wëll besonnesch hei, mengen ech, op d'Paradebeispill hiweisen - do wollt ech den Här Bettendorf kucken, deen ass awer de Moment net hei, well den Här Bettendorf...

**M. le Président.**- Do steet en.

#### (Hilarité)

**M. Gusty Graas (DP).**- Ah, do steet en.

Den Här Bettendorf huet jo awer do och eng Virreiderroll gespillt. Ech wëll nämlech op d'Joer 1989 ze

sprieche kommen, wou de SICO-NA-Westen gegrennt ginn ass, ënner anerem ënnert dem Impuls vum Niki Bettendorf, deen och éischte President war, wou u sech och de Grondsteen vun dem Naturschutz geluecht ginn ass, wat ebe - wéi gesot - dee Moment d'Kompetenz vun de Gemengen war, a wou haut u sech do e ganz grousst Instrument entwéckelt huet, wat ouni Zweifel och muss an Zukunft ënnerstëtzt ginn.

Dowéinst begrëssen ech och, datt hei déi Motioun virgeluecht ginn ass, fir datt - wéi gesot - d'Regierung opgefuerdert gëtt, fir esou séier wéi méiglech nach e Projet de loi ze ënnerbreeden. Well et muss een nach eng kéier op déi Punkten oder fréier Artikele 64 a 65 ze sprieche kommen, déi mir jo net konntten zréckbehalen, well de Conseil d'État do eng Opposition formelle gemaach huet. Mä mir hu awer elo hei déi Décisioun geholl, fir herno déi Motioun, déi wéi gesot vu menger Fraktioun ouni Zweifel wäert ënnerstëtzt ginn, ze stëmmen.

Ee vun de Kärpunkte vun deem Gesetz ass ouni Zweifel d'Schafe vun de Zones protégées d'importance communale, sou wéi et am Artikel 46 vun deem Gesetz virgesinn ass.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, den Naturschutz, an ech hunn et schonn e puer Mol hei gesot, dréit leider dozou bäi, datt eng Rei vu kontradiktöreschen a konflikträiche Positioune munchmol entstinn. Den Naturschutz wier e Bremser vun der wirtschaftlecher Entwécklung, gëtt behaupt. Den Naturschutz wier eng Gefor fir d'fräit Eigentum, gëtt op enger anerer Säit gesot. Jiddefalls gëtt et där Beispiller genuch - leider, kann ee soen, all Dag nach ëmmer. Dat ass allerdéngs net ganz gesond.

Tëschent der Landwirtschaft an dem Naturschutz di sech leider ëmmer erëm gewësse Grief op. Wann een den Avis vun der Chambre de l'Agriculture liest, da spiert ee jo awer, datt do staark Reserven nach wie vor am Beräich vun der Landwirtschaft vis-à-vis vum aktiven...

#### (Interruption)

...Naturschutz bestinn. Wann een och ka Verständnis opbréngen fir eng Rei vun Aussoen, déi an deem Avis gemaach ginn, besonnesch ëmmer erëm am Hibleck vun enger méiglecher - ech soen: méiglecher - Violatioun vum Eigentumsrecht, sou mengen ech awer, datt awer och a landwirtschaftleche Kreesser muss akzeptéiert ginn, datt, wann eng iwwerdriwwen, intensiv Landwirtschaft bedriwwen gëtt, dat awer och Nuisancë fir d'Natur, besonnesch och fir eis Gewässer, ka mat sech bréngen, an och do si jo awer d'Experte ganz kloer.

Dofir mengen ech also, et bréngt näischt, fir elo hei pauschal Aussoen ze maachen a pauschal d'Landwirtschaft ze verdäiwelen a si dohinner ze stellen, wéi wa si d'Haaptresponsabel wiere vun der Degradéierung vun eiser Natur. Dat ass net richtig. Mir musse versichen hei zesumme mat der Landwirtschaft ze kucken, fir wéi gesot d'Natur insgesamt ze valoriséieren. Et gëtt jo och ganz gutt a ganz flott Beispiller. Dowéinst mengen ech och, datt d'öffentlech Hand gefuerdert ass, fir besonnesch der Landwirtschaft, déi méi op extensiv Manéier fonctionnéiert, och an Zukunft nach zousätzlech Ënnerstëtzung ze garantéieren.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et sinn elo ganz genoe zéng Joer hier, dass Arthur Andersen déi flott Dokumentioun do der Öffentlechkeet virgestallt hat, wou se nei Visiounen fir Lëtzebuerg entwéckelt hunn a wou se och den Terme „Economie“ geprägt hunn.

Ech wëll mol nach eng kéier aus där ganz interessanter Broschür do zitieren: «L'écologie, thème central d'une nouvelle vision, par essence un thème central, fédérateur, et non pas un argument particulier parmi d'autres.»

Allerdéngs, wa mir haut zéng Joer méi spët kucken, huet een dach awer heiansdo d'Gefill, wéi wann dee Message nach net esou ganz eriwuerkomm wier, an et huet een heiansdo d'Gefill, wéi wann dee gewünschte Mentalitéitswiesel sech nach ëmmer net definitiv hei am Land agestallt hätt. Well heiansdo huet een dach d'Impressioun, wéi wann den Naturschutz nach net ëmmer géng déi Bedeutung genéissen, déi him u sech awer zousteet, och wann, an dat wëll ech kloer hei ënnersträichen, eng Rei vun Ustrengungen natierlech net ze verkenne sinn an och gewësse Verbesserunge sech an der Vergaangenheet agestallt hunn.

Jiddefalls ass dat neit Naturschutzgesetz, wat mir haut stëmmen, aus menger Siicht an och aus der Siicht vu menger Fraktioun mat Sécherheet méi wéi en einfache legislativen Text. Et gëtt eis nämlech verstärkt d'Méiglechkeet, prakteschen Naturschutz ze maachen. Mä et gëtt eis awer och d'Méiglechkeet op engem Gebitt vläicht méi widerzecommen, dat ass nämlech um Niveau vum Wäertewandel. Fort u sech vun engem ongebrachten Drang no Méi bis hin zu engem méi raisonnablen Emgang mat den natierleche Ressourcen, och wann dat vläicht fir Einzelner gläichzesetzen ass mat engem deelweise Verzicht.

Duerfir kann een och hei mam Victor Hugo vläicht ofschléissen, dee gesot huet: «Les magnifiques ambitions font faire les grandes choses.» Ech wëll awer net ofschléissen ouni nach mengem Fraktiounskolleeg, dem Emile Calmes, merci ze soe fir säin excellente schréfflechen an och mëndleche Bericht an him awer och félicitéiere fir säi grouse perséinlechen Engagement, well deen ass mat Sécherheet och an deem Text hei erëmfannen. Ech soen lech merci.

**M. le Président.**- Als nächste Riedner ass den Här Robert Mehlen agedroen. Den Här Mehlen huet d'Wuert.

**M. Robert Mehlen (ADR).**- Den Här Graas als Waasserexpert mécht grad en Test. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ier hie säin Uerteel dann ofgëtt - keng Nitrater? -...

**M. Gusty Graas (DP).**- Jo, d'Waasser ass gutt.

#### (Hilarité)

**M. Robert Mehlen (ADR).**- ...wëll ech mech am Numm vu menger Fraktioun zu deem Gesetz äusseren, engem Gesetz, wat voluminéis ass, e Gesetz, un deem laang geschafft ginn ass, wat eleng ersichtlech ass um Volume vun den Dokumenter, déi et produzéiert huet um Laf vu sengem Wee, a wou notammet de Statsrot sech an enger ganzer Partie Punkte ganz kritesch dozou geäussert huet.

Et ass ee Gesetz, wat noutwendeg ass, well et zwou Direktiven ëmsetzt: d'Habitatsdirektiv an d'Vogelschutzdirektiv, wou mir scho ganz laang a Verzug sinn a wou et effektiv blutnéideg ass, datt dee legislativen Akt hei gemaach gëtt. Gläichzäiteg, an ech mengen, dat soll een och begrëssen, gëtt e fusionéierten Text, e koherenten Text gemaach zesumme mam Naturschutzgesetz vun 1982, wat mat deem Gesetz ofgeruff gëtt. Dat heescht, datt dat dann elo dat neit Naturschutzgesetz gëtt.

Meng Virriedner hu schonn ënnerstrach, an ech wëll mech dofir dobäi och net laang ophalen, d'Wichtigkeet vun der Erhaltung

vun den natierleche Liewensraum an enger Welt, wou d'ekonomesch Aktivitéit ëmmer méi op dat, wat mir nach vun intakter oder méi oder weiniger intakter Natur iwwreg hunn, iwwergräift. Et ass dofir absolut noutwendeg, a meng Fraktioun deelt déi Approche och, datt mir en Deel vun eisem nationalen Territoire als geschützte Gebidder ausweisen, an dat a verschidde- n aklässierte Schutzzonen, déi jo och am Unhang vun deem Gesetzestext ausgewise ginn.

Et ass hei gesot ginn, datt dat 13% vun eisem nationalen Territoire ausmécht. Et muss een och ënnersträichen, datt e groussen Deel vun eisen nationale Bëscher drënner fält, sou datt d'landwirtschaftlech Flächen, esou wäit wéi ech dat beuer- teele kann, net allze vill heirënner falen. Et ass richtig, wann een déi 13% ofrechent, datt da 87% ouni Restriktioune bestinn. Allerdéngs muss ee wëssen, datt do jo och all Agglomératiounen an Infrastrukturen, wou mir esou schéi soen: déi zoubetonéiert sinn, och drënner falen.

Et ass kloer, datt dat Gesetz hei sech situéiert an déi Konfliktsituatioun, déi zënter jeher bestanen huet tëscht der Landwirtschaft an der méi intensiver Forstwirtschaft, wann ech mech mol esou dierf ausdrécken, engersäits, an dem definéierten Naturschutz op där anerer Säit, an notammet ëmmer dann, wann d'Propriétaires vu Fläche sech brückéiert gefillt hunn.

Et ass dofir absolut noutwendeg, datt an der Applikatioun vun dese Gesetzestexter, déi jo awer e gewëssene Spillraum an den Démarché loosse, Récksiicht geholl gëtt op dee Reflex, dee mir hei hunn, an deen, mengen ech, och berechtigt ass, datt d'Propriétaires ëmmer nach mussen an déi Prozedur matabezu ginn. D'Gesetz gesäit vir, datt eréischt dann, wa kee Konsens ka fonnt ginn, effektiv méi contraignant Mesuren oder Prozeduren zur Uwendung kommen.

Et muss een dofir och d'Chambre d'Agriculture verstoen - ech hu mer d'éinescht erlaabt en Zwëscheruff ze maachen -, déi sech ganz kritesch a ganz besuerget geäussert huet. Ech muss och soen, datt ech dobausse verschiddentlech ugesprach gi sinn, ob dat dann elo esou géng duerchgoen, well d'Leit, ech menge manner aus der Lektür vun den Texter eraus, mä aus hirer Erfahrung eraus, wéi ganz dacks iwwert se ewech gefuer gëtt an och Saache gemaach ginn, dobaussen net vill Verständnis dofir hunn, well den naturschützeresche Wäert net richtig erkannt gëtt, oder zu Recht och deelweis net richtig erkannt gëtt, well déi Leit dofir kee Verständnis hunn.

Här President, wann ech bei der Landwirtschaft sinn, dann erlabeen ech mer och e puer Wuert dozou ze soen. Mir verlaangen heiansdo als Politiker vun de Baueren d'Quadratur vum Krees. Jidderee gesäit, wann en nëmme wëllt, a wat fir engem Mooss d'Zuel vun eise Baue- retributer dobaussen ofgeholl huet, wéi weinige Leit haut nach an der Landwirtschaft schaffen. Déi, déi méi en direkten Drot zu de Baueren hunn, wësse wéivill muss geschafft ginn an datt do de Reflex ass, datt leschten Enns dat rationellt Schaffe priméiert virun deem aneren; dat kann een deene Leit net verdenken. Mä dat ass, géng ech soen, eng Fro vu Choix de société.

Et geet net, datt een engersäits ëmmer nëmmen eng méi extensiv Landwirtschaft priedegt, déi méi naturno ass, déi manner Chemie a manner Maschinnen asetzt, an op där anerer Säit een als Konsument de Reflex huet, awer ze verlaangen, datt d'Liewensméttel ëmmer méi bëlleg musse ginn an een trotz alle schéinen Deklaratiounen, déi Produiten ze kafen, déi ënner méi ëmweltfrëndleche Konditioune produzéiert si ginn, dann dach awer ëmmer de kierzste Wee an den



nächste Supermarché hält, wou dann d'Produkter stinn, déi eben deementspriedend méi bëlleg sinn. Dat béisst sech, an de Bauer steet iergendwou do tëschent Hummer an Amboss an e probéiert sai Liewen ze maachen. E probéiert sai Betrib rationell ze géréieren. Mir sinn do an enger schwiereger Situatioun, wou mer musse Weeër fannen, déi souwuel dat eent wéi dat anert méiglech maachen. Ech hoffen, datt dat, wat hei am 82er Gesetz geännert gëtt, deene Baueren, déi nach iwwreg bleiwen, déi Méiglechkeeten opmécht. Mä mir wëssen awer och, datt d'europäesch Agrarpolitik an engem Mooss an d'Lëtzeburger Agrarpolitik erawierkt, datt dat och net ëmmer esou einfach ass.

Ee Wuert, Här President, wann ech scho bei der Landwirtschaft sinn, zur Forstwirtschaft. Datt Bëscher, déi ewech gemaach si ginn, musse kompenséiert ginn an zwar an däerselwechter Gemeng oder an der Gemeng niewendrun, dat ass eppes, dat kann ee generell begrëssen. Mir si frou, datt mer déi Bëscher hunn. Ech mengen, et sinn iergendwou ëm déi 36% vun eise nationalen Territoire. Et gesäit een, datt de Prozentsaz lues a lues nach eropgeet. Dat ass ganz sécher eppes wat begrëissenswäert ass, ganz besonnesch elo wou eist Klima sech weist, wéi wann et ëmmer méi instabel géif ginn. Mir wëssen, datt virun allem do wou intakt Bëschfläche sinn, d'Klima doduerch stabiliséiert gëtt an datt déi grouss Katastrophen haaptsächlech do passéiere wou dee Facteur stabilisant net méi ass.

Et muss ee sech awer d'Fro stellen, ob, wann eis Bëscher insgesamt nach amgaange si prozentméisseg ze wuessen zur gesamter Fläch, et absolut noutwendeg ass dann ëmmer nach mussen ze kompenséieren an heiansdo op Käschte vun de landwirtschaftleche Flächen. An ech wëll drop hiweisen, datt d'Regierung eng Intention hei, mengen ech, beim État de la Nation - oder war et bei der Regierung-sdeklaratioun, wéi se ugetratt ass? - gesot huet, datt se wëllt e Buedemschutzgesetz ervirbréngen. Et wier absolut noutwendeg, datt mer niewent dem Schutz vun eise Bëscher e Gesetz kréiche wat déi landwirtschaftlech, fruchtbar Flächen och géing schützen.

Mir hunn iergendwou e bëssen de Buedem ënnert de Féiss verluer, well mer mengen, d'Liewensmëttel stéinge jo an de Supermarchéen a se kéimen all Dag vum selwen iergendwéi dohinner. Neen, Här President, si mussen nach ëmmer dobause produzéiert ginn, an et ass déi lescht Jore gutt gaangen, well d'Produktivitéit enorm zougeholl huet. Dat dierf eis awer net an de Liichtsënn verleede fir ze mengen, mir kënnen alles und jedes maachen an dat wat an der Landwirtschaft géing geschéien, dat wier vläicht méi eng Aktivitéit accessible, déi naturschützeresch misst priméieren. Neen, mir sinn nach wie vor der Meenung, datt d'Nahrungsmittelproduktioun déi alleréischte Aktivitéit ass, och wann een driwwer diskutéiere kann ënner wat fir enge Konditiounen datt dat heiansdo geschitt.

Här President, de Statsrot hat sech a sengem éischte groussen Avis ganz kritesch zum Projet de loi geäussert an en huet anschliessend eng ganz nei Textproposition gemaach. Ech hu seelen erlieft, datt de Statsrot esou en Effort gemaach huet, fir praktesch en neit Gesetz ze schreiwen, an ech muss soen, datt mir déi Versioun vum Statsrot besser gefall huet, well et méi e koordinéierten Text war. E war méi iwwersiichtlech, e war besser verständlech, e war méi einfach an ech hätt ganz kloer eng Präferenz gehat, fir op deem Text ze schaffen. D'Kommissioun huet decidéiert, si géing um Regierungstext virufuere mat all deem wat dat dunn herno un Hin an Hier mam Statsrot no sech gezunn huet.

D'kommunal Schutzzonen, muss ech soen, wann ech dat liese wat do als Text zrëckbehale ginn ass, dann hunn ech zwar ganz liicht Schwierigkeeten ze verstoe wéi dat dann elo a leschter Konsequenz gemengt ass. Wann ech am Artikel 48 liesen, «la création de zones protégées d'importance communale est proposée par les conseils communaux», do ass jo scho gesot ginn, si hunn net déi direkt Décisiounsgewalt. Do hat de Statsrot menger Meenung no Recht, wann e sech queesch geluecht huet. «Le ministre et le conseil supérieur pour la protection de la nature et des ressources naturelles demandés en leurs avis», dat heescht, si proposéieren, si mussen awer den Avis vum Minister froen. Dann: «le ministre ordonne sur la demande du collège des bourgmestre et échevins l'établissement du dossier administratif, technique, scientifique...». An da kennt nach hannedrun: «la procédure d'enquête publique» - an esou weider - «se font conformément à la disposition des articles 42 et 45 de la même loi». Mä et gesäit een eigentlech aus dem Text hei net eraus wien dann elo leschten Enns dat arrétéiert, datt do soll eng Zone protégée d'importance communale geschafe ginn. Mir schéngt den Text an där Bezéiung net ganz concluant ze sinn.

Ech wollt nach e Wuert duerno soen zu de sou genannte Stations biologiques an der Aart a Weis wéi se funktionéieren. Ech gi gär zou, Här President, datt mer e bëssen de praktesche Background feelt.

#### (Interruption)

Ech hat et eng kéier proposéiert an der Kommissioun, Här Gira, wa mer schoonn op Dijon fuere fir eis bei engem Rapsfeld filmen ze loosse, wou ee keng grouss Differenz gesinn huet zu deem wat anerwärts do ronderëm ass. Dat, wat ech allerdéngs net wëll erofspillen, ass dee Virtrag, dee mer gehale kritt hunn an déi Konklusiounen, déi aus deene Recherchen ervirgaange sinn. Dat muss een awer och soen.

Mä wa mer schoonn eng kéier bis op Dijon fueren, kënn een och emol esou eng Station biologique kucke goen. Ech hu festgestallt an der Kommissioun, datt et awer relativ Divergences de vues gëtt tëschent engersäits deene Gemen, déi dat wëlle maachen, an dat ass jo eng luewenswäert Initiativ an Aktivitéit, an anerersäits haaptsächlech de Fierschteren oder de Leit vun Eaux et Forêts, déi fannen, datt do Aktivitéite sech e bësse selbststänneg entwéckelt hunn, déi am Fong geholl op hirem Terrain géingen empiétéieren. Wéi gesot, ech sinn net gutt genuch an net suedelsécher genuch an där Matière do, mä ech hunn awer zrëckbehalen, datt et noutwendeg ass, datt an deem Domän do eng kéier kloren Dësch geschafe gëtt, och wat de Finanzement ubelaangt, wat de Statut ubelaangt, ob een do en Etablissement public kréiert, dee fir dat Ganzt zoustänneg ass, och am Sënn vun der bonne gestion des données publiques a vum Contrôle vun deem wat do passéiert.

Dat huet ganz sécher och domat ze doe wéi d'Administration des Eaux et Forêts reforméiert gëtt an ech wëll do ganz kloer an daitlech soen, datt mir als Partei an als Fraktioun net d'accord sinn, wann dës Administratioun do Kompetenzen ewechgeholl kritt, déi awer naturgeméis bei si gehéieren.

Zum Schluss nach e Wuert zu de Waasserleef an dat, mengen ech, ass dat, wat bei der Landwirtschaft, bei de praktesche Baueren zu deenen negative Reflexer gefouert huet an der Vergaangeneet, an och zu där mësstrauescher Haltung, déi een haut ëmmer erëm dobause begéint, well do einfach Saache gemaach ginn, déi a leschter Konsequenz kee méi esou richtig verstoe kann.

Wa Baachen, déi an där Zäit riicht gezunn an déif geluecht gi sinn, an déi haut dozou féieren datt d'Waasser ganz séier ofleefft wann emol eng kéier a 24 Stonnen 100 Liter falen, wann déi erëm hiren alen natierleche Laf erëmkreien, da kann een dat verstoen, well dat jo iergendwou den Ofaf brems. Wann awer zum Beispill am Uelzechtall esou kënschtlech Saache geschafe ginn, wou vläicht de Wanter d'Waasser, wann et héich ass, e bëssen iwwerschwemmt, awer de ganze Summer do esou eng Trockenwüste ass, da kennt kee Mënsch méi mat.

Ech muss soen, et sinn eng Partie Baueren - Här Minister, Dir kennt de Milieu gutt -dobaussen, déi relativ sauer sinn iwwert d'Aart a Weis, wéi mat hinnen ëngesprong gëtt, iwwert d'Aart a Weis wéi do Saache gemaach ginn, déi een och leschten Enns net méi ganz verstoen an novollzéie kann. Ech wëll ee Wuert hannedrun hanken, wat den Héichwaasserschutz ubelaangt. Dat huet och iergendwou heimat ze doen.

De Problem ass effektiv, datt d'Waasser, wat op eisen nationalen Territoire fällt, haut méi séier ofleefft wéi fréier.

#### (Interruption)

An et fällt es, dat ass richtig, duerch de Klimachangement heiansdo méi beieneen, well duerch déi méi héich Temperaturen d'Loft einfach méi eng grouss Capacitéit huet Fiichtegkeet opzelueden, a wann dann eng Kalfront dertëscht kënn, da geet et lass. Mir kennen dat. Do ass et awer net gedoen, dat wëll ech awer soen, mat deene sou genannte Renaturierungsmoosnamen; awer wierklech net.

Mir mussen, an ech widerhuelen dat, wat ech scho viru Joren hei an enger Interpellatioun gesot hunn, déi ech gemaach hat zum Héichwaasser, e System kreéieren zesumme mat de Landpropriétaires, zesumme mat de Baueren, wou op all deene Flächen, déi sech eegne fir Waasser zrëckzehalen, ee mat ganz rudimentaire Mesurë Waasser staut, zrëckbehält an et lues écoulière léisst. Dat ass honnertmol méi effikass wéi déi deier Mesuren, déi mer elo an d'Fënster stellen, fir eng Partie Uertschafte mat schwéieren technesche Moosnamen ofzeschierme géint Iwwerschwemmungen. Et bréngt ganz sécher méi.

**M. Nicolas Strotz (CSV).**- Doriwwer musst Der jo selwer laachen.

**M. Robert Mehlen (ADR).**- Dir dierft laachen esoulaang wéi Der wëllt, Här Strotz, et bleift nach wie vor wouer. An Dir wäert mech net Ligner strofen, datt mer eng kéier, wann et nach méi schlëmm gëtt, well dann hëllef en all Är Maueren och näischt, um europäeschen...

**M. Nicolas Strotz (CSV).**- Dat ass gewosst. Et gëtt Leit, déi verstinn näischt vun Héichwaasser!

#### (Interruptions et coups de cloche de la Présidence)

**M. le Président.**- Loosst de Riedner dach schwätzen!

**M. Robert Mehlen (ADR).**- Här President, ech cedéiere wann ech fäerdeg si ganz gären deenen, déi méi dervu verstéi wéi ech, d'Tribün fir dann hir Vuë kënnen duerzeleeën.

**Une voix.**- Dem Här Strotz?

**M. Robert Mehlen (ADR).**- Jo, dem Här Strotz. Awer dee kennt nëmmen eppes vum Héichwaasser op der Musel. Et gouf awer entre-

temps vergiess, datt d'Sauer méi e grouss Problem ginn ass déi lescht Jore wéi d'Musel, an datt d'Sauer zu engem groussen Deel awer net exklusiv vun deem ofhänkt, wat op de Lëtzeburger Territoire fällt, sou datt mer eng Méiglechkeet hunn dorop anzewierken.

Mir hunn zegdausend Hektar Wiesen, déi relativ flaach sinn, déi sech als Bassin de rétention mat klengen Äerddämm gutt dozou eegnen, Milliounen a Milliounen Kubikmeter Waasser zrëckzehalen a se mat 24, 48 oder nach méi Stonne Verzögerung oflafen ze loosse, wann eng kéier vill beienee kënn. Et hëlleft mat Sécherheet honnertmol méi wéi dat, wat elo mat grousem Opwand geplangt ass. Mä ech sinn awer och d'accord, datt een dat muss probéiere grenziwwerschreidend ze maachen. Et huet net direkt, awer dach iergendwéi indirekt mat dësem Gesetz ze doen.

Här President, ech halen domaden op. Villes wat hei am Gesetz steet, hänkt dovun of wéi et herno ëngesat gëtt. De Kolleeg Bodry huet ganz zu Recht dorop higewisen. Mir wëssen och, datt een net alles kann an e Gesetz schreiwen, datt engersäits viles vun deem ofhänkt, wat an d'Reglementer stoe kënn, an nach vill méi dovun ofhänkt wéi d'Leit, déi et herno ëmsetzen, et an der praktescher Approche uginn, ganz besonnesch am Émgank mat deene Leit, déi Propriétaire sinn, respektiv déi Terrainen exploitéieren.

Ech wëll hei menger Hoffnung ausdrock ginn, datt gebührend Rücksicht op déi Leit geholl gëtt a se net iwwerfuere ginn, wéi dat leider an der Vergaangeneet dacks genuch de Fall war.

Här President, dat Gesetz hei war noutwendeg. Et ass kee schlecht Gesetz. Ech wëll dat hei ganz daitlech soen, mä et sinn awer en etlech Punkten dran, déi eis ze denke ginn. Mir wäerten eis dofir beim Vote enthalen. Ech soen lech merci.

**M. le Président.**- Als nächste Riedner ass den Här Camille Gira agedroen. Den Här Gira huet d'Wuert.

**M. Camille Gira (DÉI GRÉNG).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dese Projet, dee mer elo diskutéieren, huet mat deem, dee mer virun diskutéiert hunn, vläicht méi ze di wéi een op den éischte Bléck kéint mengen, well wann en onkontrolléiert Aussetze vun OGMe systematesch stattfënnt, dann ass net nëmmen an Zukunft eng Biolandwirtschaft onméiglech, mä dann ass de Risiko fir déi natierlech Aarten och ganz grouss.

Nach virun net allze laanger Zäit sinn Etüden an England gemaach ginn iwwer eng Rei Zorten OGMen, wou zumindest bei enger Zort grad déi do Inzidenzen op déi natierlech Émwelt grouss waren a ganz negativ. Dofir passen déi zwee Gesetzer eigentlech ganz gutt beieneen, an dofir ass et och keen Zoufall wann an där Kärtner Léisung, vun där mer d'éinescht scho geschwat hunn, a wou ech hoffen, dass mer nach méi intensiv d'Käpp driwwer zesummestrecken, zum Beispill d'office sämtlech Naturschutzgebitter ausgeschloss sinn, dass an deenen därferen OGMen ugeplanzt ginn, fir och där heiter Gefor Rechnung ze droen.

Mir sollten eis Natur net och nach deser zousätzlecher Gefor aussetzen, well si ass scho genuch a Gefor. Dat ass beim Audit vun 1998 op d'Tapéit komm. Mir hunn op där enger Säit eng ganz erstaunlech grouss Aarteivelfalt fir dee klengen Territoire Lëtzebuerg. Dat huet domat ze dinn, dass mer awer vu verschiddene Klimazonen Aflëss hei hunn, verschidde Liewensraim hunn, verschidde geologesch Ennergrënn, an awer och verschidde kulturell Aflëss a Liewen. Et ass evident, dass op der Musel eng

aner Fauna a Flora ass wéi am Eislek, an am Minett nach eng ganz aner wéi am Mëllerdall. Dat liicht och engem Net-Spezialist an.

Mä mir hunn awer och eng iwwerproportional héich Zuel vun Aarten, déi vum Ausstierwe bedroht sinn. Eis rout Lëschte si méi laang, proportionell op jidde Fall, wéi déi vun eisen Nopeschlänner. Firwat ass dat esou? Do kéint een elo wäit aushuelen an an den Detail vun där Etüd vun 1998 goen. Ech wëll elo manner op déi inhaltlech Ursachen agoen a vläicht méi op eng Rei strukturell Ursachen. Ech gesinn der haaptsächlech véier, déi och méi mat der Politik ze dinn hunn.

Mir hunn éischstens nach ni kloer Ziler an eendeiteg Strategien an der Naturschutzpolitik gehat. Nach keng vun deene bisherege Regierungen.

Et existéiert, zweetens, keng wëssenschaftlech Basis a kee Monitoring iwwert dat, wat mer wëlle maachen an iwwer dat, wat mer scho gemaach hunn.

Drëttens sinn déi bestehend Struktur wierklech mangelhaft.

Véiertens sinn déi finanziell Mëttele, wann een alles matabegräift, relativ substanzuell, ginn awer net koherent agesat, fir net méi ze soen.

D'Fro, déi mir als Gréng haut wëlle stellen, an déi mer eis och gestallt hunn, ob mer dëst Gesetz solle stëmmen oder net, ass, ob dëst Gesetz wesentlech Verbesserungen an deene véier Beräicher, déi ech elo grad erwähnt hunn, bréngt.

Zum éischte Beräich: Ziler a Strategien. Mir sinn der Meenung, datt eigentlech an deem Punkt déi meescht Verbesserung kommen. Et ass sécherlech keng immens Leeschtung, wann een no 25, respektiv 12 Joer zwou europäesch Direktiven ëmsetzt, mä ëmmerhi muss een deser Regierung zegutt halen, dass se dat endlech fäerdeg bruecht huet, wat eng Rei vun hire Virgängerinnen net fäerdeg bruecht huet. Emmerhi kréie mer elo endlech de Réseau Natura 2000 op d'Been. Déi wichtegst Gebitter sinn ausgewisen, an zumindest fir déi Gebitter hu mer kloer Ziler festgesat wéi eng Aarten do sinn, wou an op wéi eng Manéier se ze schützen sinn. Et musse Fleegepläng bis dat nächst Joer erstallt sinn, 2006 am nächste Bericht erstallt ginn an duerno all sechs Joer. Dat ass eigentlech deen Naturschutz, dee mir eis scho méi laang virgestallt hätten.

Mä, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann eis rout Lëschte solle stabil bleiwen oder - nach besser - méi kuerz ginn, da geet et awer net duer mat Naturschutz an den ausgewisene Gebitter. Da brauche mer e flächendeckenden Naturschutz, awer keen Naturschutz deen esou verstane gëtt, dass keng mënschlech Aktivitéite méi méiglech solle sinn, mä dass mer déi mënschlech Aktivitéiten, déi mer flächendeckend maachen, esou maachen, dass se als Resultat eng gewëssen Aarteivelfalt erméiglechen. Mir begrëssen an dësem Kontext och dee sou genannte Plan national, deen dréngend muss erstallt ginn, dee kloer Ziler fir déi Flächen, déi ebe grad net am Réseau Natura 2000 sinn, definéiert - an ech deelen do eigentlech net esou d'Skepsis vum Här Bodry.

Ech menge wann ee kann e Plan national des déchets opstellen, wou een eng Rei Floue festhält, wou een d'Missiounen vun enger Rei Acteuren definéiert, da mengen ech och, dass dat machbar muss sinn an deem heite Beräich, dass een nieft deenen Aarten an den Habitatszonen, an de Vullschutzzonen, och kann eng Rei Aarte fir de Rescht vum Territoire erwähnen, wou ee seet: Hei musse mer Schutzmoosnamen ergräifen. A sécherlech hält de Stat sech selwer hei mat dësem Gesetz an d'Gitt, mä en hält awer och déi Leit,



déi dobausse mënschlech Aktivitéitë praklizéieren, an d'Gitt, an ech mengeschonndass dat awer eng Approche ka ginn. Wann een deen éischstens wëssenschaftlech ugeet a praktesch ausleet, mengen ech schonndass esou e Plan national kann eng gewëssen Dynamik an dee ganze Beräich do mat era-bréngen.

Zweete Beräich: wëssenschaftlech Basis a Monitoring. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, Aarteschutz ass keen Hobby, mä eng Wëssenschaft. Jo, gutt gemengten awer net fundéierten Naturschutz kann esouguer kontraproduktiv sinn. An eisen Aen ass och eng wëssenschaftlech Basis den A an O fir eng Akzeptanz bei de Leit, a wa ganz oft dobausse kee Versteesdemech opkomm ass fir gewësse Schutzmoosssname wéi se deelweis hei erwähnt si ginn, hat dat eiser Meenung no ganz vill domat ze di well d'Ziler net kloer waren, déi mat deene Moosssname sollten erreecht ginn, och wéi eng Aarten dass ze schütze wieren a firwat, an esou weider an esou fort. Da brauch ee sech och net ze wonnere wann d'Leit Kreesch doen, da menge se jo grad dat dote wier en Hobby vun e puer Leit; esou wéi aner Leit géingen Timbere sammeln, géingen hei eng Rei Leit vläicht eng Rei Aarte sammeln. Dat ass e bëssen den Image, deen den Naturschutz dobausse bei ville Leit huet, an dat huet eiser Meenung no domat ze dinn, dass e bis elo op kenger gudder wëssenschaftlecher Basis stoung.

Mir hu jo och gesot kritt, a mir wëssen dat: Déi Leit, déi an der Praxis aktiv sinn, wëssen och dass mer praktesch keng Daten zu Lëtzebuerg hunn, an déi, déi do sinn, si ganz oft nëmme sporadesch an deelweis 30 Joer al. Wéi soll een da mat esou lückenhaften Donnéeën e seriösen Naturschutz bedreiwen? Mir plange jo och net, fir dem Här Strotz eng Freed ze maachen, eng Strooss mat Verkéierszählungen aus de 60er Joren. An esou kann een am 21. Jorhonnert net Naturschutz maache mat entweder net existéierenden Donnéeën oder mat Donnéeën aus de 70er Joren. Ech mengen, esou kann een net virgoen. Da brauch ee sech net ze wonnere wann een dobausse keng Akzeptanz féinnt.

Duerfir hätte mir et fir dréngend noutwendeg fonnt, dass eng nei Struktur geschafe gi wier fir dës wëssenschaftlech Basis ze liwweren a fir an engems de Monitoring vun de Moosssnamen ze maachen. A mir deelen och, wat dese Punkt ubelaangt, d'Meenung vum Mouvement écologique, dass een hält sollen en onofhängegen Établissement public schafen, an et deet eis Leed, muss ech soen, dass dee Konflikt do opkomm ass tëschent där Proposition an de Leit aus der Forstverwaltung. Ech hunn dat Gefill, dass do haaptsächlech laanschtenee geschwat ginn ass amplaz mateneen ze schwätzen. Ech mengen nach ëmmer, dass d'Forstverwaltung mat esou engem Établissement public iwwerhaapt nâischt ewechgeholl kritt hätt, mä et géingen endlech Aarbechte gemaach ginn, déi bis elo nach keen am Lëtzebuerger Land gemaach huet, ausser usazweis déi eng oder aner biologesch Statioun. Dofir kann een engem jo och nâischt ewechhuele wat e bis elo net gemaach huet.

Et ass schued, dass dat do verschidde Leit an de falschen Hals geroden ass. Ech mengen dass esou en onofhängegen Établissement public eng Rei Virdeeler hätt. Ech wëll net an den Detail goen, mä e ka méi autonom schaffen, en ass menger Meenung no méi gläwiedeg no baussen, an dat ass e wichtege Kritär fir Naturschutzpolitik kënnen ze maachen, dass ee gläwiedeg ass mat sengen Aktiounen a mat sengen Dossierien.

Dann ass och ëmmer erëm eiser Meenung no richtegerweis gesot ginn: Eng Forstverwaltung kann net „juge et partie“ sinn. Si kënnen net

sech selwer Autorisatione ginn oder selwer jugéieren, ob déi Aarbecht, déi se maachen, gutt ass. En plus wier esou en Établissement public eng flott Form, e flotte Forum gewiescht wou all déi Acteuren, déi iergendwéi vun no oder vu wäit mat Naturschutz zu Lëtzebuerg ze dinn hunn, hätte kënnen éischstens matbestëmmen an och zesummen diskutéieren, a glécklecherweis muss ee soen, dass mer ganz vill Acteuren an der Szeen hunn. Deelweis kann ee bedauern, dass e gewëssene Chaos dobaussen um Terrain herrscht. Op där anerer Säit begreisse mir awer, dass eng ganz Rei Leit aktiv si ginn, an ech mengem mat der Schafung vun esou engem onofhängegen Établissement public hätt ee ganz villes kënnen a Beweegung bréngen.

Mir hunn et bedauert, dass dës Majoritéit, wou ech dat Gefill hat, am Fong eigentlech der Meinung war, net de Courage hat, direkt op dese richtege Wee ze goen an en Établissement public ze schafen, och direkt vun Ufank un. Da wiere mer vläicht éischstens beim Statsrot duerchkomm. Da wiere mer och vläicht zäitlech duerch de Bësch komm. Dunn ass e Kompromëss gemaach ginn, deen, an ech hat dat direkt an der Kommissioun gesot, menger Meenung no vun Ufank u relativ faul war, a mech huet et net gewonnert, dass déi dach relativ schwammeg Formulatioun wierklech net vill Freed beim Conseil d'État ervirbruecht huet, wéi déi Cellule de coordination proposéiert ginn ass. Ech muss lech awer soen, dass, wann d'Majoritéitspartei standhaft bliwwen wieren an dofir gesuergt hätten, esou bal wéi den zweeten Avis vum Statsrot komm ass, de Marsch duerch de Bësch ze maachen a mat deenen zwee Paragraphen dat Gesetz hei ze presentéieren, hätte mir eis kënnen duerchrénge fir dëst Gesetz awer ze stëmmen, well fir eis dat awer e qualitative Sprong gewiescht wier.

Ech muss soen, d'Majoritéit huet elo décidéiert en anere Wee ze goen. Dat ass eng vun den Haaptursaache firwat dass mir leider dëst Gesetz net kënnen stëmmen, an och déi Motioun, déi elo virläit; déi ass mer awer e bësse vague muss ech lech ganz éierlech soen. Do erkennt een nach ëmmer net wou et soll higoen. Do gëtt just gesot: Mir maachen eppes. Ech mengen do si mer eis alleguerten eens. Mä d'Majoritéit bekennt no véier, fënnf Joer Diskussiounen nach ëmmer keng Faarf, an duerfir wäerte mer weder d'Gesetz stëmmen nach déi Motioun. Dat ass schued. Mä ech hat dat Gefill, dass zumindest an der Émweltkommissioun e relativ grouss Konsens war, dass esou en Établissement public eigentlech eng gutt Léisung wier, an et ass schued. Dofir bedauere mer, dass dat dote schlussendlech net méiglech war.

Mä elo bleibt d'Fro effektiv am Raum stoen: Wie soll dann elo déi néideg Date liwweren? Mir froen eis elo wie soll bis 2004 déi Flegeplang do alleguerten ausschaffen? Wie soll de Monitoring a bis 2006 eng éischt Evaluatioun op Brëssel schécken? Wou hu mer dann elo eng Base légale fir déi biologesch Statiounen? Ech si selwer Vizepräsident vun engem Naturschutzsyndikat an ech hu refuséiert, eng Konventioun mam Émweltministère ze stëmmen, net well ech der Meenung sinn, dass déi ganz Aarbecht eng schlecht Saach wier, mä wann een awer emol eng Kéier Member an enger Dysfonctionnementskommissioun war, da kann ee jo awer schwierig Modelle mat deelen, déi einfach net vun der Form hier ganz korrekt sinn, well awer hei d'Gemenge praktesch Sue kréie fir Aarbecht fir de Stat ze maachen, obwuel mer keng Base légale dofir hunn.

Ech wëll net falsch verstane ginn. Ech wëll elo net soen, dat do wier e klässchen Dysfonctionnement. Déi Sue gi schonndohi wou se higeiéieren. Mä et ass awer eng ju-

ristesch Konstruktioun, Här President, mat där ech net ka liewen, an ech weess dass an deene Syndikater d'Leit och net frou si wa se esou Konventionne mussen ënnerschreiwen, an och do si mer nach kee Meter weiderkomm. Also et bleiwe Froen iwwer Froen, déi och mam Vote vun dësem Gesetz onbeantwortet bleiwen.

Drëtzens, d'Strukturen. Mir wëssen alleguer, dass et en Naturschutzservice an der Forstverwaltung gëtt mat dräi regionalen Antennen. Mir wëssen awer och, dass déi Leit, déi do schaffen, total ënnerbesat sinn. Si kréie knapps hir Autorisationsdossiere verschafft, geschweige dann hätte se Zäit fir preventiven Naturschutz ze bedreiwen. Och hei besteet en dréngenden Handlungsbedarf. Fir eis ass et als Gréng onverständlech, dass nom Virleie vun zwee Auditen, deem vun 1998 iwwert d'Naturschutzpolitik an deem neien iwwert d'Forstverwaltung, et net méiglech war an deene véier, fënnf Joer, éischstens kloer Konklusiounen aus deenen zwee Auditen ze zéien, an zweetens déi Konklusiounen no engem kloere Konzept och zu engem Deel zumindest an dëst Gesetz afléissen ze loossen.

Dofir meng Fro och: Wéi geet et dann elo weider mat der Forstverwaltung? Wat soll d'Roll vun de Fierschteren um Terrain sinn? Wat soll d'Roll vun de Gemengen an hire Syndikater sinn? Mir schafen zwar hei kommunal Schutzzonen, dat ass richtig. Mir definéieren awer net déi allgemeng kommunal Kompetenzen, wéi se solle sinn. Et muss een awer erkennen, dass besonnesch déi Naturschutzsyndikater oft an der Realitéit eng excellent Aarbecht maachen. Ech sinn als Vizepräsident vun esou engem Syndikat selwer iwwerrascht, wat mat engem Minimum u Staff an zwee, dräi Joer um Terrain ka gemaach ginn. Mä dat ass ebe machbar well een do Leit huet, déi 40 Stonnen d'Woch soss nâischt maachen.

Ech wëll beileiwen hei de Mérite vun eise Fierschteren net erfeschrauwen. Mä wann een emol prioritär e puer Hektar Bësch ze géréieren huet, da kuckt een natierlech virun allem no senger primärer Aufgab. Wann dann nach Zäit bleift, da mécht ee selbstverständlech och nach Naturschutz. Mä et ass evident, dass eng Struktur, déi als Haaptoptrag oder als eenzegten Optrag d'konkret Émsetzung vu konkreten Naturschutzmoosssnamen huet, natierlech vill méi konsequent, vill méi zielstrebig an effikass kann Naturschutz bedreiwe wéi eigentlech een, deen dat mat vill guddem Wëllen niewebäi och nach niest senger viller Aarbecht, déi e soss nach huet, mécht.

Ech mierken och, wann esou e Syndikat bis existéiert, da kënnt einfach an de Gemengen e Reflex. Esou wéi an de Gemengen duerch d'Existenz vun der Asta e Reflex kënnt eemol d'Joer e Feldweërprogramm fir d'nächst Joer opstellen, entsteet duerch de Fait, dass eng Gemeng Member an esou engem Naturschutzsyndikat ass, ëm dës Zäit einfach de Reflex, dass ee seet: „Gutt, wéi vill Sue setze mir fir d'nächst Joer an eise Budget fir Naturschutz ze maachen? Mir hate mol eng Kéier en Heckekadaster opstelle gelooss. Wéi eng Hecke sinn d'nächst Joer um Programm? Hei sinn nach Flächen, do misste vläicht nei Strukturelementer an d'Landschaft kommen.“

Do entwéckelt sech einfach en Automatismus an dat dréit dozou bäi, dass mir iwwert d'Jore wierklech konsequent Naturschutz kënnen maachen. Mä déi Aarbecht, mengen ech, gëtt hei net kloer definéiert. D'Gemenge wäerten an Zu-

kunft net besser wëssen, ob se dann elo richtig leien, an deelweis och nach vläicht vun engem Ministère de l'Intérieur bei gewëssen Aktiounen och nach Steng an de Wee gehäit kréien, wou se da vun anerer Säit zu Recht Subside kréien an esou weider. Ech mengen, och do ass net alles hei geléist.

A véierten a leschte Punkt: Déi koherent Asetzung vun Mëttelen. Den Audit 1998 huet festgestallt, dass mir eigentlech immens vill Geldmëttelen, direkt oder indirekt, an den Naturschutz investéieren, awer total onkoordinéiert, iwwerhaapt net koherent, jo deelweis esouguer kontraproduktiv. Well zu deene Sue muss een nun emol d'Sue vun enger Landschaftsfleegeprime derbäi rechnen. Wann déi Prime sollt deen Numm verdéngen, ënnert deem se ausbezuelt gëtt, da kann dat jo net nëmme sinn, dass dat eng Gehaltsopbesserung fir d'Landwirtschaft ass. Mä da muss ee jo awer och iergendeng Kéier feststellen, dass dat villt Geld, dat do ausbezuelt gëtt, e konkreten Nidderschlag dobaussen an der Landschaft huet.

Do sinn ech mam Här Mehlen net ganz d'accord, wéi en d'Situatioun duerstellt. Ech mengen awer, dass d'Landwirtschaft vergësst, dass se awer relativ vill Geld vun der öffentlecher Hand kritt, genee fir d'Kulturlandschaft ze halen a fir d'Aarte Vielfalt ze bedreiwen. Dann huet d'Gesellschaft och d'Recht - et deet mir Leed -, ze froen no e puer Joer: „Wat huet dat villt Geld, wat dann hei investéiert ginn ass, bruecht?“ An da kann een net nëmme d'Gehaltsopbesserung fir de Bauer kucken, mä da muss een awer och kucken, ob et parallel méiglech war, d'Zuel vun den Déieren an de Planzen op der roudter Lëscht erofzesetzen.

Ech hu schonn e puermol hei op dëser Tribün gesot, wat ech vun dëser Landschaftsfleegeprime halen. Déi gëtt hirem Numm net gerecht. Mä schlëmmer ass awer nach, dass eigentlech do dernieft och nach Suen, fir regelrecht d'Biodiversitéit ze erhalten, och nach ënner zwou Kompetenze falen, wou dann zweeërlee Programmer ausgeschafft si ginn. Mir hu vun der Maison de l'Eau vu Réiden mol eng Kéier e Spezialist dropgesat an déi zwee Programmer vum Landwirtschaftsministère a vum Émweltministère verglach. Do sinn awer ganz gelunge Saachen derbäi erauskomm. Net nëmme, dass et relativ chaotesch ass, wann zwee Ministeren zoustänneg sinn, mä et huet sech erausgestallt, dass deelweis mat deenen enge Subsidien eppes futti gemaach gëtt, wat mat anere Subsidien opgebaut ginn ass.

Et deet mir Leed, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, besonnesch an Zäiten, wou d'Keess jo net méi grad esou voll ass, ass dat eng Verschwendung vun öffentleche Gelder. Ech mengen, mir si kloer derfir, dass all Suen an all dës Kompetenze bei den Émweltministère sollen hikommen. Dat huet iwwegens och de Statsrot geschriwwen an de Conseil supérieur de la Protection de la Nature. Dës Mëttelle gehéieren an d'Hänn vum Émweltministère, dee se no kloeren, wëssenschaftleche Kritären an zillgerecht muss asetzen. Geschitt dat net, da wäert déi schläichend Banaliséierung, vun där och scho meng Virriedner geschwat hunn, weider virgoen. Unbedéngt hätt dës Geleeënheet misse genotzt gi fir dës Saach ze regelen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech mengen aus dësen Ausféierungen hutt Dir verstanen, dass mir dëst Gesetz net kënnen stëmmen. Ech soen lech ganz éierlech, mir hätten et ganz gare gestëmmt, wann dee qualitative Sprong iwwert déi nei Struktur dra gewiescht wär. Fir de Rescht erkenne mir nämlech un, dass eng Rei Efforté gemaach si ginn. Mir fannen et och gutt, dass profitéiert ginn ass vun der Émsetzung vun deenen zwou Direktiven, fir datt

awer eng Rei Verbesserungen an dat Gesetz erakommen. Déi Démarche hu mir gedeelt, mä et bréngt leider net dee qualitative Sprong, deen dréngend noutwendeg gewiescht wär, fir eis grouss Biodiversitéit ze erhalen a fir eis räichhaltig Kulturlandschaft nohaltig ze schützen.

Mir fäerten, dass och nom Vote vun dësem Gesetz e Fall „Gréngewald“ méiglech ass, a mir fäerten, dass och nach nom Vote vun dësem Gesetz Dossierien, wéi dee vu Meesebuerg, ëmmer erëm optauche wäerten. Ech soen lech merci.

**M. le Président.** - Als leschten Diskussionsriedner ass den Här Nicolas Strotz agedroen. Den Här Strotz huet d'Wuert.

**M. Nicolas Strotz (CSV).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann ech hei d'Wuert ergräifen, da wëll ech d'office soen, dass ech dat a mengem ganz perséinlechen Numm maachen.

### (Interruptions)

Ech maachen dat, well ech a menger laangjähreger Amtszeit als Buergermeeschter, obscho mir an der Gemeng Wellesten zwee Naturschutzgebidder an elo och nach 50 Hektar Bësch als Naturbësch proposéiert hunn, schlecht Erfahrung mat dem bestoenden Naturschutz gemaach hunn. Aus der praktescher Erfahrung eraus war ech der Meenung, dass elo de Moment do gewiescht wär, fir a verschiddene Punkten d'Naturschutzgesetz esou ëmzeänneren, dass méi Kloerheet an eenzel Artikelen erakomm wär, fir deem groussen Arbitraire, deen an eenzelnen Artikelen zum Virschäi kënnt, en Enn ze setzen. Deem ass awer net esou.

Säitens dem Ministère vum Environnement ass ëmmer drop gepocht ginn, dass et virrange bei dësem Projet ëm d'Émsetze vun zwou EU-Direktiven, der Habitatsan der Vulleschuttdirektiv géing goen. Weinst der Net-Émsetzung vun deenen zwou Direktive si mir jo och schonn um europäesche Gerichtshaff veruerteelt ginn. Si mir och elo an Zuchzwang, fir esou séier wéi méiglech de Projet an d'nationale Recht ëmzesetzen, sou sinn ech dach der Meenung, datt mir d'Geleeënheet verpasst hunn, fir e bessert a besonnesch méi kloer Gesetz op eenzelne Punkten auszuschaffen. Zäit dofir wär genuch gewiescht, well et ass laang um Projet gedoktert ginn, wat net onbedéngt ëmmer der Kommissioun an der Regierung hire Problem war, mä och, well de Statsrot ganz oft laang op seng Avisé waarde gelooss huet. Mä trotzdem ass vill Zäit vergaangen, bis de Projet dann elo endlech hei virum Plenum ass.

Et ass mir duerchaus kloer, dass villes, wat ech ze kritiséieren hunn, sech schonn an den Dispositiounen vum Naturschutzgesetz vun 1982 befénnt. Emsou méi bedauern ech, dass mir d'Geleeënheet net genotzt hunn, fir eenzel Punkten aus dem Gesetz vun 1982 op eng verstänneg Aart a Weis ëmzeänneren.

Net d'accord sinn ech mat dem Här Bodry, deen hei gesot huet, dass et gutt gewiescht wär, datt nâischt um 1982er Gesetz geännert géif ginn. Just hien als fréieren Émweltminister misst dach wëssen, wéi vill Problemer hie bei der Émsetzung hat. Scho bei der Diskussioun iwwert déi eenzel Artikel an de Kommissiounen hunn ech ëmmer erëm op verschidde Punkten higewisen, déi méi kloer missten definéiert ginn. Deem ass säitens dem Ministère an, muss ech och soen, säitens dem President vun der Kommissioun net déi néideg Opmierksamkeit zouerkannnt ginn, sou datt ech mech haut net an der Lag spieren zu dësem Projet meng Zoustëmmung ze ginn.

### (Interruptions)



Et geet hei net drëm, fir den Naturschutz a Fro ze stellen. Perséinlech stinn ech zu engem aktiven Naturschutz. Ech sinn och d'accord mat engem ganz groussen Deel vun dësem Gesetz. Ech hunn och d'Motioun mat ënnerschriwwer fir d'Schafung vun enger gesetzlecher Basis vun der Station biologique, déi selbstverständlech ënnert der Tutelle vun dem Ministère an der Forstverwaltung muss bliwen. Et geet mir vill méi drëm, fir den arbiträre Charakter vun dësem Gesetz ze redresséieren. Dëst ass verpasst ginn ze maachen.

Bei der Ofstëmmung wäert ech mech dofir enthalten, et sief den Här Minister krit mech nach am Laf vun der Debatt vun eppes anesches iwwerzeegt a kënnt mir eng Äntwert op meng Awänn ginn. D'office wëll ech awer dem Rapporteur a President vun der Ëmweltkommissioun, dem honorablem Här Emile Calmes, fir säi Rapport merci soen. Hien hat et net einfach, fir an der Kommissioun d'Diskussioun zu dësem Projet zu Enn ze bréngen. Konnt hien a sengem Rapport och net op alles agoen, esou bedauern ech dach, dass de schréffleche Rapport vläicht ze wéineg op d'Aarbechten an d'Diskussiounen an der Kommissioun agaang ass.

#### (Interruptions)

Fir mäi Standpunkt nach eng Kéier ze ënnermauern, wëll ech mech a menger Interventioun op e puer Aspekter vum Gesetzestext beschränken.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech hätt mir gewünscht, datt am Artikel 5 d'Notioun vun engem Cours d'eau méi genau definiert wär ginn. Ech brauch keen drun ze erënneren, dass dësen Terme ganz vague ass. Et brauch een nëmmen e Larousse opzeschloen, fir eng entsprechend Typologie ze gesinn, déi eng ganz Panoplie vun Terméi fir e Cours d'eau begräift, zum Beispill „ruisselet, rigole, ruisseau, rivière, torrent, fleuve etc.“. Ech denken, datt et wuel en Ënnerscheed gëtt tëschent engem Floss an enger Baach, tëschent enger Baach an engem Wiselaf, an tëschent natierlechen a kënstleche Flossleef. Hei hätte mir, wéi gesot, méi Präzisioun gewünscht.

Dass ee muss mat Bauten 30 Meter vun engem Floss oder enger Baach ewechbleiwen, domat kann ech averstane sinn. 30 Meter vun engem Waasserinnal ewechbleiwen, schéngt mir iwwerdrifwen. Hei muss bei urbanisteschen a raumplanereschen Aménagements genuch Spillraum bliwen.

Beim Artikel 8 hätt ech et besser fonnt, wann den Zoustännegkeetsberäich vu Botzarbechten an de Baachen, Entwässerungsarbechte vun de Waasserentnahmen oder vum Ofpompele vu Waasser, sou wéi fir d'Flossnaturéierungen an aner Aarbechten, déi sech direkt op de Verlaf vun engem Cours d'eau bezéien, ausschliesslech an d'Kompetenz vun deem Ministère, deem d'Waasserwirtschaftsamt ugegliddert ass - an deem heitege Fall dem Innenministère, vläicht muer engem anere Ministère - geluecht wier ginn.

All déi Zoustännegkeeten, déi eng direkt Inzidenz op d'Flora an d'Fauna vun engem Waasserlaf hunn, müssen awer ausschliesslech vum Ëmweltministère autoriséiert ginn.

Et ass doriwwer eraus fir mech net novollzéibar wann den Ëmweltministère, spréch d'Forstverwaltung, eleng kompetent ass fir ze apprécieieren, ob eng Konstruktioun oder soss en Aménagement, dee sech an enger Gréngzon befënnt, dem Charakter vun engem Site entsprécht oder net entsprécht. Dëst bezitt sech virun allem op d'Artikelen 10, 11 a 56, wou et ëm den allgemenge Begrëff vun der Beauté du paysage geet.

Mussen an der heiteger Zäit och ëmwelttechnesch Aspekter an esou Appréciatiounen matabezu

ginn, esou sinn ech der Meinung, dass e Gremium oder eng Aart Spezialkommissioun, zesummege-sat aus Verrieder aus de concernierte Ministère an aus de betreffende Gemengen, esou wéi eventuell engem Verrieder aus dem Ordre des architectes, am beschte kënnt esou eng Appréciatioun virhuelen. Dobäi kënnt, datt speziell dës Artikele relativ vague gehale sinn, wat net zu enger objektiver Appréciatioun bäidréit.

Bis haut konnt nach kee mer aus dem Bauch eraus erkläre wat „compromettre le caractère d'un site, s'harmoniser avec le milieu environnant“ oder „sans porter préjudice à la beauté et au caractère du paysage“ genau heescht, an dobäi ass, egal wien ee gefrot huet, ëmmer eppes anescht erauskomm.

Heescht dat zum Beispill - ech wëll elo net polemesch ginn -, dass all Bam, all Strauch, deem hei zu Lëtzebuerg egal wou gesat gëtt, am Virfeld vum Environnement muss genehmegt ginn. Heescht dat, dass den Environnement virschreift wéi breet eng Strooss däerf oder ka gebaut ginn oder ob eng Bréck am Holz oder am Steen muss gebaut ginn? Heescht dat, dass keng modern Architektur hir Plaz an enger Zone verte huet? Heescht dat, datt een e Projet méintelaang ka verschleefe loossen, wann en engem net passt, oder esouguer refuséiere kann den Dialog ze féieren, dat am Virfeld vun der Ausaarbechtung vun engem Projet? Esou zum Beispill beim zweete Secteur vum Remembrementsprojet zu Schwéidsbeng. Hei geet et ëm de Revenu an ëm d'Aarbechts-erhaltung vu Wénzer an ech froe mech heiansdo, wéi et mam Verantwortungsgefill vun eenzelne Beamte steet, déi duerch hiert Handele verënneren, datt e Projet e Joer Versuch kritt. An ech kéint mat villen anere Beispiller weider fueren.

Elo kann een, wann et zu Problemer kënnt, mer soen: Dëst huet näischt mat den Texter vum Gesetz ze dinn, mä mat de Leit, déi se interpretéieren. Dëst kann een esou gesinn, menger Meinung no huet et awer mat béidem ze dinn. Wann eis Texter bis kloer sinn, gëtt d'Interpretatioun och méi kloer an da wier de Problem wahrscheinlech geléist. Dofir bedauern ech - an ech soen et nach eng Kéier -, dass mer dës Geleeënheet eriwuer goe gelooss hunn ouni déi betreffend Texter ze änneren. Et misstent och onbedéngt am Gesetzestext Délaen ageschriwwer ginn, bannent deenen en Dossier misst traitéiert ginn.

Ech hunn an der Kommissioun proposéiert, dass dëst alles, an näischt ausser den Notiounen, wéi ech der elo e puer opgezielt hunn, an engem Règlement grand-ducal genau définiert sollt ginn. Bis haut huet den Här Ëmweltminister nach keen Entworf vun esou engem Règlement virgeluecht oder soss eng Propos gemaach, wéi een dee Problem léise kënnt. Ech wëllt dofir lech, Här Statssekretär, froen, ob Der eventuell gewëllt sidd, fir nom Vote vun dësem Text op dee Wee ze goen, och wann dee virleienden Text keng Referenz op e Règlement grand-ducal mécht. Oder sinn aner Richtlinnen ausgeschafft ginn no deene verfuer kéint ginn?

Zum Artikel 12 ass ze bemierken, datt haut u sech all Bauprojet, och an der Zone verte, conforme muss si mat dem Bautereglement vun enger Gemeng. Dës Bautereglementer si jo och autoriséiert vum Ministère de l'Environnement. Ech froe mech also, ob den Ëmweltministère dann nach kann zousätzlech Oploe maachen a Bezuch op de Bau selwer oder ob dem Ëmweltministère seng Autorisatioun sech net misst op d'Inzidenze vu Flora a Fauna begrenzen. Eng Äntwert dorobber krut ech an der Kommissioun net d'fir; dofir och hei meng Zréckhalung.

Wat den Artikel 16 ubelaangt, hat de Statsrot a sengem Avis virgeschloen, d'mindest Distanz fir

d'Uplanzung vu Résineuxë bei engem Cours d'eau op zéng Meter ze limitéieren. De Gesetzestext gesäit 30 Meter vir. Gëtt e Propriétaire, deem seng Parzell vun engem Gruef duerchqueert gëtt an deen haaptsächlech Reewaasser offéiert, elo ugehale fir dës 30 Meter ze respektéieren? Dëst ass menger Meinung no iwwerdrifwen an zevill Uplanzfläch géif verluer goen. Et wär also och hei wichteg gewiescht, d'Notioun vun engem Cours d'eau ze definéieren an dann eng, jee no der Envergure vum Cours de l'eau, gestaffelt Limite beim Uplanze vu Résineuxen anzeféieren; och heiriwwer konnt net diskutéiert ginn.

Zur Habitats- a Vullenschutzdirektiv wëll ech bemierken, datt et mech vill Iwwerzeegungskraaft kascht huet, fir am Gemengerot vun der Wellesteener Gemeng en unanimen a positive Vote iwwert déi zwou Direktiven ze kréien. D'Bedingung war awer, dass d'Aktivitéiten an d'Aarbechten am Wéngertsareal, wat dem Wénzer säi Kapital ass, net däerfen ageschränkt ginn, wat eis och a Virgesprécher mat Responsabelen aus dem Ëmweltministère zougesot war ginn. Dach nach ier d'Habitatsdirektiv duerch e Gesetz a Kraaft war, ass scho verlaude gelooss ginn, dass dëst an dat net dierft bei de Remembrementsaarbechten, wéint der Proximitéit zum Bësch, deen an enger Habitatszon läit, realiséiert ginn.

Ech muss hei den Här Ëmweltminister awer luewen, dass hien net déi Klack mat gelaut huet. Ech hoffen, dass beim zweete Secteur vum Remembrement déi faden-scheineg Argumenter net erëm mat ugefouert ginn. Wann awer an der Zukunft dat sollt d'Interpretatioun vun der Direktiv sinn, da géif et mer Leed doe fir de positiven Avis vun der Gemeng Wellesteen, déi wéi keng aner zesumme mat der Gemeng Rémerschen vun der Direktiv beträff ass. Ech hu versicht deen Emstand, dass mer quasi, mat Ausnahm vum Wéngertsareal a vum Bauperimeter, voll an der Habitats- a Vullenschutzdirektiv integréiert sinn, als eng Chance fir eis Géigend a fir den zukünftigen Naturpark Dräilännereck duerstellen. Ech hoffen, dass ech elo net enttäuscht ginn an dass net erëm vun uewen erof diktéiert gëtt, mä dass d'Gemeng, d'Awunner an d'Propriétaires enk mat agebonne bleiwe bei der Ausaarbechtung a bei der Emsetzung vun de Gestionspläng. Hei muss et zu engem regelrechte Partenariat kommen.

Hei muss ech zwar schonn erëm eng Remarque maachen. Den 30. Januar 2003 ass an de Büroe vun der Forstverwaltung eng öffentlech Soumissioun opgemaach ginn, also quasi virun engem Joer „relative à l'établissement du plan de gestion spéciale de conservation LU 0001029 et la zone de protection spéciale LU 0001101, intitulé Haff Réimech et région de la Moselle supérieure“. Ausser dass ech déi Annonce an der Zeitung gelies hunn, hunn ech, respektiv d'Gemeng Wellesteen, nach guer näischt vun där Etüd héieren. Dofir wollt ech lech, Här Minister oder Här Statssekretär, froe wou déi Etüd drun ass an ob mir se eng Kéier ze gesi kréien, respektiv ob och eng Kéier mat der Gemeng doriwwer geschwat gëtt.

A Bezuch op d'Ausaarbechtung vun de Gestionspläng verstinn ech dofir och d'Befierchtung vum de Bëschbesëtzer, déi säit Joren hir Bëscher heegen a fleeen. Och hei muss et zu engem volle Partenariat kommen. De Fanatiker vun iwwerdrifwenen Naturschutz - Fanatiker iwwerdreiwen ëmmer - wëll ech den Artikel 2 vun der Habitatsdirektiv rappeliéieren, deen am Tiret 1 seet: «La présente directive a pour objet de contribuer à assurer

la biodiversité par la conservation des habitats naturels»; dëst ass d'Leitlinn vun eise Gesetz vun haut. Vergiess hu mer awer den Tiret 3 vum Artikel 2. Och wa weder am Gesetz nach am Rapport vun der Kommissioun e Wuert doriwwer steet - wat ech bedauern - wëll ech den Tiret 3 zitéieren: «Les mesures prises en vertu de la présente directive tiennent compte des exigences économiques, sociales et culturelles, ainsi que des particularités régionales et locales». Dëst ass also e Bestanddeel, net nëmme vun der Direktiv, mä och vun der Definitioun vun engem Développement durable a muss dofir ëmmer a bei allen am Hannerkapp present sinn, déi zoustänneg si fir d'Emsetzung vun deenen Direktiven.

Här President, dat ware grosso modo déi Punkten, déi ech nach eng Kéier wollt hei op dëser Tribün virbréngen. Et steet ausser Zweifel, dass dëst e wichtegt Gesetz ass vun dëser Legislaturperiod. Ech konnt awer net iwwert dës Observatiounen ewech gesinn. Ech hat dës Punkten och an der Ëmweltkommissioun zur Sprooch bruecht a bedauern ausdrécklech, dass keng vu menge Propositione gehéiert goufen. Ech hunn et dofir fir richtig gehalten, nach eng Kéier op dës Punkten opmierksam ze maachen, well ech et fir fair halen, d'Parlament an de Ministère iwwert d'Grënn vu menger Enthalung ze informéieren. Ech soen lech merci fir d'Nolauschteren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien.

■ **M. le Président.**- D'Wuert huet elo den Här Statssekretär Eugène Berger.

■ **M. Eugène Berger, Secrétaire d'État à l'Environnement.**- Merci. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et ass esou, datt de Minister an ech eis Riedezäit opdeelen, ech fänken un an de Minister géif herno awer och nach Stellung zum Projet huelen. Natierlech wëll ech och fir unzefänken dem Rapporteur e grouse Merci ausschwatze fir säi mëndlechen a schréffleche Bericht. Effektiv ass hien e grouse Spezialist an där Matière an dat huet sech och a sengem Rapport erëmgespigelt.

Wann een d'Debatten haut nogelauscht huet, dann hat ech d'Impressioun, datt ganz vill haaptsächlech iwwert d'Artikele 64 a 65 hei diskutéiert ginn ass, wat deelweis Aspekter si vu Strukturen an ech fannen et vläicht e bësse schued an ech mengen, et wier dem Projet de loi, dee virläit, e bëssen Onrecht gedoen, wann een eleng un der Fro vun der gesetzlecher Verankerung vun den Naturschutzsyndikater géif dëst Gesetz moossen. Mir hunn hei awer e Gesetzestext virleien, deen duerch eng Rei Dispositiounen eng wichteg Basis fir den Naturschutz zu Lëtzebuerg wäert ginn. Ech wëll drun erënneren, datt déi Texter an enker Zesummenaarbecht mat Naturschutzorganisatiounen geschriwwen gi sinn, an datt mer als Resultat déi Texter virleien hunn, déi an eisen Aen awer fortschrëttlech Texter sinn a wou een an Zukunft och zu Lëtzebuerg en effizienten Naturschutz ka praktizéieren.

A mengen Aen op alle Fall ass dat hei sécherlech ee vun deenen, wann net dee wichtegste Projet vun Environnement an dëser Legislatur an ech sinn och frou, datt mer elo, no villen Hürden, haut kënnen deen Text hei stëmme loossen.

Effektiv hu mer eng Partie Zäit verluer, wat awer manner un der Regierung oder un der Kommissioun louch, mä ganz vill Zäit ass beim Statsrot verluer gaangen, wat sécherlech ze bedauern ass. Ech mengen, mir hunn an dësem Projet endlech d'Verankerung vu wichtige europäeschen Direktive gemaach, déi an eis national Gesetzgebung ëmgesat si ginn: d'Direktiv vun 1979, d'Vullenschutzdirektiv a virun allem déi 92er Direktiv iwwert

d'Habitater, déi jo och inspiréiert ass vum Sommet vu Rio, wou virun allem de Schutz vun der Biodiversitéit weltwäit, awer och méi spezifesch am europäesche Kontext am Vierdergrond stoung.

Et war net gutt, datt mer esou laang gebraucht hunn zu Lëtzebuerg fir déi Texter an eis national Gesetzgebung ëmzesetzen. Et ass esou, datt mer jo och mëttlerweil veruer-teelt gi sinn, well mer dat net gemaach hunn. Dat ass e formal-juristeschen Aspekt, mä ech mengen och vun der Saach hier ass et net gutt, datt mer esou laang gewaart hunn, bis datt mer déi Texter ëmgesat hunn, well et ass esou, datt effektiv an Europa déi rout Lëscht, dat heescht déi Lëscht vun de bedroete Spezien, ëmmer méi grouss gëtt an et ass och kloer, datt d'Aarteivelfalt insgesamt, och an Europa, ofhélt. D'Natur an d'Biodiversitéit kenne keng politesch Grenzen. Dat ass och schonn an deem Dossier virdrun iwwert d'OGMe gesot ginn, an de Schutz vun der Arteivelfalt ass eng europäesch Aufgab, wou jiddfer Land seng Responsabilitéite muss iwwerhuelen.

Mir iwwerhuelen elo dës Responsabilitéite formal-juristeschen a och prakteschen. Well konkret ass et esou, datt mer hei zu Lëtzebuerg duerch dëst Gesetz ronn 31 Habitater no der europäescher Lëscht, also Wunnraim fir Planzen an Déieren, wäerte schützen, respektiv méi spezifesch zwou Planzenaarten an 19 Déierenarten. Et ass esou, datt deen Text hei largement den Text vun der Direktiv suivéiert mat enger Grundphilosophie awer trotzdem, déi eis guidéiert huet, an déi heescht: Naturschutz net géint d'Leit, mä Naturschutz mat de Leit.

Wéi wëllt een dat maachen? Mä ganz kloer, mir wëllen op kontraktueller Basis mat de konzernéierte Leit schaffen. Ganz wichteg sinn hei d'Instrumenter vun der Prime vun der Biodiversitéit. Wann een op där enger Säit en Effort mécht fir d'Ziler mat eis gemeinsam ze erreechen am Naturschutzberäich, soll een op där anerer Säit eng Entschiedegung kréien, eng Entschiedegung kréien, eng Entschiedegung a Form vun enger Prime vu Biodiversitéit.

En anert wichtegt Instrument ass dat vun de Plans de gestion fir déi eenzel Gebidder mat all de konzernéierten auszeschaffen, an de Minister wäert herno och nach sécherlech dorobber agoen. Et ass esou, datt déi éischt Gebidder och schonn do an der Maach sinn. Ech wëll der nëmmen e puer esou aus dem Effeff opzielen: Mamerdall, Uelzechtall, Mëllerdall wäert deemnächst ugoen, Prënzebiarg an esou weider.

De Prinzip ass kloer, datt mer wëllen déi Plans de gestion mat deene konzernéierte Bewirtschaften aus-schaffen, well mir brauchen och déi aktuell Bewirtschaften, sief dat Landwirten, sief dat Bëschbesëtzer, fir kënnen déi Direktiv an d'Praxis ëmzesetzen, well et ass esou, datt mer net kënne fir d'Fleg vun all Bam oder fir d'Fleg vun all Hektar oder all Ar oppener Landschaft e Beamte vun der Forstverwaltung hannendru stellen. Mir brauchen d'Leit vum Terrain a mir wëllen och net géint déi schaffen, an ech mengen, dat ass eng wichteg Philosophie, eng wichteg Basis an dësem Text, déi wierklech noutwendeg ass ervirzesträichen.

Ech wëll och drop hiweisen, datt an der Vergaangenheet vun de Bewirtschaften vun eiser lëtzebuerger Natur, fir se emol esou ze nennen, gutt Aarbecht gemaach ginn ass. Et ass net fir näischt datt vun den Experten hei zu Lëtzebuerg ronn 38.000 Hektar oder ronn 15% vun eiser lëtzebuerger-scher Fläch als gutt ugesi ginn an als erhalenswäert ugesi ginn. Dat heescht, datt also virdrun do eng gutt Aarbecht gemaach ginn ass, well se nach an deem Zoustand sinn. An duerch déi Aarbecht ass also och Lëtzebuerg e wichteg Maillon an deem ganzen eu-



ropäesche Réseau vun den Habitater.

An den Diskussiounen, déi mer hatten an de Kommissiounen a virdru mat enger Rei vu Gremien, hu mer festgestallt, datt do déi eng oder aner Widderstänn ware géint déi Texter, déi awer ganz oft op gewësse Mëssverständnisse oder Feelinformatiounen zréckzeféiere waren. Mir sinn eis bewosst, datt och nach an Zukunft muss déi eng oder aner Informatioun kommen a mir denken och drun, fir do eng Informatiounscampagne ze maachen, fir déi Direktiven nach besser bei de Leit ze presentéieren.

Wat awer och wichteg ass a wat dësem Projet de loi e Pluspunkt gëtt, dat ass, datt mer eis net drop beschränkt hunn nëmmen europäesch Direktiven ëmzesetzen, mä datt mer och d'Naturschutzgesetz vun 1982 op de Leescht geholl hunn. Am Virfeld war gefaart ginn, datt, wann een deen Text vun 1982 géif opmaachen, dann de Risiko géif bestoen, datt een dat Gesetz vun 1982 géif verwässeren. Dat ass awer net de Fall a mir hunn hei e Gesetz gemaach, wou mer och dat 82er Gesetz nach verstärkt hunn an hei eraus also nach méi e koherenten Text gemaach hunn. Ech sinn awer frou, datt, trotz enger Ausnahm, och d'CSV - an de Marco Schanck huet jo an hirem Numm geschwat - dat voll kann droen.

Fir ze weisen, datt mer hei nach nei Akzenter gesat hunn, wëll ech e puer Punkten ervirsträichen. Et sinn der scho virdrun an den Diskussiounen genannt ginn, zum Beispill d'Méiglechkeet fir Défrichementer

duerch Biotopen ze ersetzen, d'Distinction vun den Naturschutzgebiddern innerhalb vun de kommunalen Naturschutzgebiddern an deenen nationalen, datt een do ka Landschaftsschutzgebiddern deklaréieren, oder éischter déi sougenannte klassesch Réserves naturelles, wat sech dann herno an de Reglementer kann erëmस्पигelen.

Virun allem ass och en nationalen Naturschutzplang an deen Text geschriwwen ginn, wou dann all déi implizéiert Milieuen e Plang sollen ausschaffen, deen an Zukunft eng Aart Orientéierungskarta soll gi fir d'Politik am Beräich Naturschutz an datt dat am Fong dann och deen Text ass, oder dat Instrument ass, deen d'Déclaration d'Intention Générale (DIG) vun 1981 kann ofléisen an aktualiséieren.

E ganze wichtige Punkt an deem Amendement vum 82er Gesetz ass, datt een elo ka kommunal Naturschutzgebiddern ausweisen. Sécherlech ass d'Prozedur net déi einfachst. Si gläicht praktesch där fir national Naturschutzgebiddern. D'Regierung hat och méi een einfachen Text proposéiert, mä mir wëssen, datt deen an der Mille vum Statsrot ënnert d'Rieder komm ass an datt mer do déi Opposition formelle, déi op eise Text louch, guttgeheescht hunn.

Ech muss och betounen, datt an deem ganze Kader, net nëmme vun de kommunalen Naturschutzgebiddern, och hei iwwert dat Gesetz eng Rei nei finanziell Méiglechkeeten sech fir d'Gemengen opmaachen, well mer an dësem Text och wëllen ënnersträichen, datt

mer eis der Wichtigkeet vun der lokaler Aktioun, vun der regionaler Aktioun bewosst sinn.

Ech wëll drop hiweisen an dat och klorstellen, och wann elo net déi Artikele 64 a 65 am definitiven Text zréckbehalen gi si weinst der Opposition formelle vum Statsrot, datt d'Gemenge wierklech wäertvoll Aarbecht am Beräich Naturschutz maachen. Dat ass guer net a Fro gestallt, dat ass net nei, dat maache se scho säit villen, ville Joren. Et muss een drop pochen, datt niewent a mat der Forstverwaltung d'Gemeng e wichtigen Akteur ass am Naturschutzberäich, virun allem an der praktescher Emsetzung vum Naturschutz. Et ass do scho ganz vill geschitt. Dat kënn een illustréieren mat ganz ville Beispiller, op déi ech net wäert agoen, well d'Zäit e bësse kuerz ass.

Ech wëll awer dann nach e puer Bemierkungen maachen zu deenen Artikele 64 a 65, fir eben nach eng Kéier ze ënnersträichen, datt déi Aarbecht vun de Gemengen an de Syndikater hei net a Fro gestallt gëtt an och betounen, datt jo um Terrain schonn eng Rei Strukture mëttlerweil existéieren. Et ass esou, datt scho bal flächendeckend iwwert d'Land, oder zumindest e groussen Deel vun de Gemenge mëttlerweil an esou Naturschutzsyndikater ass an datt mer och Konventiounen mat deene Syndikater „en bonne et due forme“ ofgeschloss hunn, datt do also prezis Ziler festgeluecht sinn. Wat mir erwaarde vun de Syndikater, do sinn deelweis national Aufgaben, zum Beispill de Schutz vu Flanternmais, deelweis méi regional Ziler festgeluecht, an dat gëtt no de Vir-

gabe vun dem Ëmweltministère, respektiv vun der zustänneger Verwaltung gemaach.

Och si Budgetë virgesi fir déi Aufgabe kënnen ze erleedegen. Am Budget vum leschte Joer, am Budget vun dësem Joer, am Budget vum nächste Joer sinn déi Konventiounen finanziell ofgesécher.

Zudeem besteet och eng Koordinatioun tëschent deene verschiddene Syndikater, wéi dat am Artikel 65 virgesinn ass. Mir hunn nach virun e puer Wochen am Ministère eng national Koordinatiounsrund ofgehalen, wou mer all d'Syndikater zesummen haten, an do konnte mer driwwer diskutéieren, wéi mer eis déi Saach virstellen a wéi mer an Zukunft déi Aarbecht gutt kënnen koordinéieren.

Sécher war d'Regierung net dergéint fir dëst an den Artikele 64 a 65 vum Naturschutzgesetz ze verankeren, mä mir haten do eng Opposition formelle vum Statsrot mat e puer aneren, an d'Regierung huet déi Opposition formelle suivéiert, fir kënnen dëse wichtige Projet, deen awer a villen anere Punkte ganz kloer Verbesserungen bréngt, nach en temps utile iwwert d'Ronnen ze kréien.

Fir déi Diskussiounen awer net ofzeschlëssen mat deene méi strukturelle Problemer, kéint ee soen, hu mer eis engagéiert, fir iwwer e spezifesch Gesetz dat ze regléieren. Eng Motioun läit vir, wou mer invitéiert ginn, dat ze maachen, an ech kann och do nëmmen der Chamber recommandéieren, fir déi Motioun unzehuelen. Ech kann och soen, datt déi Aarbechten, fir e spezifesch Projet de loi zu

där Problematik auszuschaffen, schonn amgaang sinn a mer sécherlech am Januar wäerten déi éischt Consultatiounsrund maa-

chen. Wourop ech insistéieren wëll, dat ass, wann Diskussiounen gefouert ginn am Beräich Naturschutz iwwer Réseaux scientifiques, fir datt do e spezifesch Projet zustane kënn, da muss ee wierklech allegueren d'Acteurs consultéieren. Dat ass souwuel d'Forstverwaltung, wéi d'Gemengen, wéi d'ONGen, wéi all déi Leit, déi doran Erfahrung hunn.

Et ass sécher jiddferee mat mer d'accord, datt, wéi d'Kommissioun déi Amendementen abuecht hat, et vläicht e bësse schnell gaangen ass, an déi eng oder aner Administratioun sech eventuell e bësse getréppelt gefillt huet.

Et soll een och net vergiesse bei all deenen Diskussiounen, wéi ee praktesch Naturschutz kann dobaussen ëmsetzen, datt nieft den ONGen, nieft de Gemengen och weiderhin d'Forstverwaltung vum Ministère mat abezu gëtt. Ech soen elo „d'Forstverwaltung vum Ministère“, an ech soen dat ganz absichtlech, well mer amgaang sinn lwwerleeungen ze féieren, ob an Zukunft déi Verwaltung, also d'Forstverwaltung net och vläicht besser hätt en aneren Numm ze kréien, dee méi dat reflektéiert, wat se effektiv mécht, mä et muss een awer och soen, datt déi Verwaltung, déi haut nach Forstverwaltung heescht a vläicht an Zukunft en aneren Numm huet, weiderhin am prakteschen Naturschutz eng wichteg Roll muss spillen a muss gestärkt ginn, fir dat nach besser kënnen ze maachen.



Chambre  
des Députés  
L U X E M B O U R G

d'Chamber live  
Chamber TV  
och an der Rediffusioun  
all Sëtzungsdag  
vun 19:00 Auer un

d'Chamber online op  
www.chd.lu  
mat de Rubriken

- Composition & Organisation
- Séances publiques & Commissions
- Hôtel de la Chambre
- Portail documentaire
- Web TV live



An deem Sënn hu mer eng Rei Iwwerleeungen ugestallt, besonnesch an der Suite vum Audit, deem d'Regierung an Optrag ginn hat. Mir hunn eng Rei Iwwerleeungen aus deem Audit iwwert den Naturschutz insgesamt mat afléisse gelooss. Ech kann lech just soen, datt mer eng Rei Recommandatioune vun deem Audit amgaang sinn ëmzesetzen. Deemächst wäerte mer verschidde Pilotprojete presentéieren, wou et besonnesch ëm d'Aussetelle geet, wou mer déi Distinction tëschent Cantonnement an Arrondissement wäerten opléisen. Mir wäerten och an den nächste Wochen en neit Kadergesetz iwwert d'Forstverwaltung presentéieren, wou ee sech och ka Gedanke maachen, ob een do net déi eng oder aner Iddi iwwert d'Strukturen, déi hei virdrun diskutéiert gi sinn, ka mat afléisse loosse.

Dat waren e puer kuerz Bemierkungen. De Minister wäert nach op aner Punkten agoen. Ech wënsche mir op alle Fall, datt an Zukunft d'Verwaltung zesumme mat de Gemengen an den ONGen en engem Strang wäerten zéien, well se all ee gemeinsaamt Zil hunn, nämlech zu Lëtzebuerg den Naturschutz konkret um Terrain ëmzesetzen. Mir sinn och der Meinung, datt dat eng gutt Basis ass fir an Zukunft déi Ziler kënnen ze erreechen. Weider wëll ech alleguerten deenen, déi fir dat Gesetz stëmmen, eise Merci ausschwätzen.

**M. le Président.-** D'Wuert huet elo den Här Ëmweltminister Charel Goerens.

**M. Charles Goerens, *Ministre de l'Environnement*.** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, haut ass endlech dee groussen Dag, wou mer kënnen soen, mir géifen eis erëm conforméieren zum europäesche Recht. Et ass och Zäit ginn. Mir hate vun der Cour de Justice e Wénk kritt am Ufank vum Joer, datt mer onbedéngt misste léigiféieren, well mir hätte keng Mesuren, déi deenen opposabel wäeren, déi sech net géifen un d'Habitatsdirektiven halen.

Dofir ass et gutt, dass d'Parlament a besonnesch hir Ëmweltkommission déi Haltung ageholl huet, déi se ageholl huet, well soss hätte mer do en décke Problem kritt. Mir kënnen net permanent eis zu Europa bekennen an dann et versäume fir déi Dispositiounen, déi eng Obligation de résultat, spréich Transpositionen an d'nationaalt Recht hunn, ignoréieren.

Dat wat ech nach soe wëll, dat ass, datt dëst Gesetz sech an der Continuitéit situéiert. Dofir fanne mer och ganz vill Dispositiounen vum 1982er Gesetz erëm.

Ech wëll och der Chamber merci soen, datt se dat esou gesäit, a besonnesch hirem Rapporteur, deem eng onwahrscheinlech Gedold hat a mat ganz vill Geschéck d'Kommission gefouert huet. Ech war net ëmmer an de Sitzungen derbäi, kann awer soen, datt seng Kollegen him d'Aarbecht erlichtert hunn, doduerch datt se konstruktiv matgeschafft hunn. Dat verdingt och Unerkennung. Et war am Fong e Musterbeispill vu konstruktiver Aarbecht.

Hei ass gefrot ginn, wat mat deem Gesetz geschitt. Den Här Bodry huet do de Punkt gemaaht a gesot: Et hängt ganz vill um politesche Wellen, an net nëmme um politesche Wellen, mä och um Wëlle vun all deenen, déi mat där konkreter Ëmsetzung vun dësem Gesetz ze dinn hunn. Dat ass net nëmme d'Regierung. Dat ass net nëmme d'Regierungsverwaltung. Dat ass net nëmme d'Administration, déi domat ze dinn huet, et sinn alleguer déi, mä et sinn och d'Leit dobaussen, déi an deene Wiesselbeziéunge sech mussen an där Gesetzgebung erëmfannen.

Ech hu ganz vill Verständnis fir Leit, déi sech Gedanke maachen an déi sech froen, ob gewëssen Dispositionen net méi prezis hätte kënnen gestallt ginn. Och mäi Wonsch ass et, fir an enger gesetzlecher Disposition alleguer déi Präzisiounen eranzubringen, déi ee kann erabringen. Et mussen awer och Margen an deem Gesetz négociéiert ginn, fir kënnen Interpretatiounen ze maachen. An Dir kënnt net all Interpretatioun an d'Gesetz schreiben. Den André Malraux huet mol eng Kéier gesot: «L'engagement total de l'État serait le début de l'État totalitaire». Ech fannen, en huet net ganz Onrecht. Do wou een de Bewäis schëlleg ass, soll een e versichen ze bréngen.

Ech wëll dem Här Strotz, deem zum Schluss eng Haltung ageholl huet, déi hoffentlech net definitiv ass, soen, dass ech sensibel si fir eng Partie Iwwerleeungen, déi en hei gemaaht huet an him soen, wéi aus menger Erfahrung, déi net esou grouss ass wéi dem Här Berger seng, deen all Dag an ausschliesslech mat Ëmweltfroen an Naturschutzfroen ze dinn huet, well ech och nach zwee aner Departementer hunn, aus menger bescheidener Erfahrung eraus kann ech awer soen, datt een nëmme just eppes zu Wee bréngt, wann op kenger Säit, ech betounen: op kenger Säit et zu fundamentalistesche Comportementer kënnt. Jiddferen, deen eng excessiv Haltung anhëlt a Froen, déi ee ka mat gesondem Mënscheverstand a raisonnablement interpretéieren, deen dréit net zur Vergrësserung vun der Akzeptanz vum Naturschutz hei am Land bäi.

An ech wollt och soe wéi mer praktesch kënnen virgoen. Ech wëll mat engem aneren Zitat kommen: „Es gibt nichts Gutes, ausser man tut es“.

Wéi procédéiere mer zum Beispill bei de Constructions agricoles en zone verte? Well mer dat net alles kënnen an e Gesetzestext kleeden, hu mer eis mol fir unzefänken eng intern Direktiv ginn. Mir deelen d'Zones vertes an dräi Zonen an. Mir soen «zone très sensible, zone moyennement sensible et zone moins sensible». Aus där Andeelung, wat och schonn erëm eng Kéier eng arbiträr Geschicht ass, wann ech esou ka soen, ergëtt sech de Charakter an d'Mass vun den Oploen, déi ee bei engem Objekt ka maachen. A wann et eng Zone très sensible ass an et muss eng Construction agricole autoriséiert ginn, well se net innerhalb vum Plan d'aménagement général vun der Gemeng däerf sinn, wou d'Leit se gären hätten, da muss ee kënnen an d'Zone verte goen, soss verhängt een e Berufsverbot.

Dat ass zum Beispill de Fall bei de Schwéngsställ. Do musse mer kucken, datt mer raisonnabel Oploe fannen, a mir hunn och do e Kompromëss fonnt. All Kéiers dann, wa mer an engem Konflikt sinn tëschent Aspekter, déi méi vum Naturschutz relevéieren an Aspekter, déi méi mat Funktionalitéit ze dinn hunn, da musse mer e Kompromëss maachen. Do wou et wierklech op d'Käschte geet vun der Funktionalitéit, musse mer eben e Kompromëss zu Laaschte vun der Ëmwelt maachen. An do wou dee Präis net ze bezuelen ass, do kann een an den Oploe méi generéis ginn.

A fir et och akzeptabel ze maache fir déi Leit, déi déi Konstruktiounen do maachen, hu mer och en Arrangement fonnt mam Ministère de l'Agriculture, datt si 90% vun de Méikäschten, bedéngt duerch d'Oploen, déi de Ministère mécht, droen. Dat ass zum Beispill eng praktesch Ëmsetzung, a mengen Aen eng rasonnabel Ëmsetzung vum Geescht vum Naturschutzgesetz; dat an e Gesetzestext ze kleeden ass onméiglech.

Ech wollt och soen, datt mer a puncto Gestaltung vun deene communautairë Schutzzonen oder Habitatgebiddern net wëllen arbiträr

virgoen, well et ass vu bal jiddferengem heibanne betount ginn, datt mer do déi kontraktuell Approche privilegéieren. Wa mer déi aner, de reglementaresche Wee, net ausschléissen, dann ass et och well d'Direktiv dat einfach esou virgesäit, datt wann ee schützenswäert, absolut schützenswäert Aspekter huet an engem Habitatgebitt, wou et op kontraktuelle Basis net weidergeet, déi Mesuren, déi „opposables à des tiers“ sinn, fir d'Terminologie vun der Cour de Justice ze beméien, och virgesi sinn an der Gesetzgebung, soss bleift dat Lettre morte, an da versousse mer och géint d'europäescht Recht.

An ech gesinn hei dat europäescht Recht net als en Zwang, ech gesinn et als eng Chance fir kënnen méi Naturschutz ze maachen a geleete Bunnan. Mir sinn net dat eenzegt Land wat dat muss maachen, mir si mëttlerweil zu 15 Länner, an et sinn zéng Länner déi mussen och den Acquis communautaire do akzeptéieren an déi kommen och net derlaanscht fir herno an deem Réseau do matzemaachen. An dat ass déi Manéier wéi mer wëlle virgoen, an et ginn och effektiv alleguer déi Concernéiert mat agebannen. Dofir ass e Comité de pilotage virgesinn, deen och déi Interesséiert alleguer mat abënn an deen d'Méiglechkeet gëtt matzeschaffen.

Déi Prozedur, ech mengen den Här Berger huet schonn doriwwer geschwat, iwwert de Gemengennaturschutz: Ech wëll nëmme just hei festhalen, datt awer elo emol endlech d'Impulsgeberfunktioon vun de Gemenge festgeschriwwen ass an engem Gesetz. Dat mag net wäit genuch goen, mä eng Gemeng, déi awer wëllt Initiativen huelen an Impulser ginn, déi kann et iwwert dëse Wee maachen. An déi kann och déi Impulser, déi se wëllt ginn a puncto kommunalen Naturschutz, maachen andeems datt se zrëckgräift op hir Experten, déi si guidéieren, an dat kënnen en l'occurrence och biologesch Statiounen sinn, déi mer och net boudeieren. Au contraire, mir hunn eis beméit fir eng Konventioun hinze kréie fir en ze erméiglechen ze schaffen, an ech mengen dat ass och eng Unerkennung vun der Aarbecht an ech brauch net méi méi laang dorobber anzegoen.

Den Här Mehlen huet gesot, mir misste méi déi landwirtschaftlech fruchtbar Fläche schützen. Mir hunn eng Partie Konfliktsituatiounen, dat wëll ech net verstoppen. Wéi d'Chamber d'Nordstrooss gestëmmt huet, huet se och Kompensatiounen gestëmmt. An am Uelzechtall sinn eng Rei vu Moossnamen decidéiert ginn, déi sinn an e Règlement grand-ducal vun 1997 agegoss ginn, opgrond vun den Dispositiounen vum Gesetz iwwert d'Kreatioun vun enger Nordstrooss, an do ass och eng Obligation de résultat bannent engem Zäitraum vun zéng Joer. Mir hunn och do déi kontraktuell an déi fräiwëlleg Mataarbecht vun de Concernéierte privilegéiert, an et ass och versicht ginn, mat all deenen Administratiounen, déi beim Lëtzebuerger Stat eppes kënnen an där Hilsicht u Contributioun leeschten, ze schaffen, en l'occurrence den Office national du remembrement, fir ze kucken op fräiwëlleger Basis déi Terrainen ze fannen, déi ee brauch fir deenen Obligationen, déi derbäi sinn, gerecht ze ginn.

Ech wëll hei kee groussen Débat iwwert d'Renaturatiounen féieren an hiren Impakt. D'Renaturatiounen si fir mech keen Dogma, mä et muss een awer unerkennen, datt d'Renaturatiounen et erméiglechen, e positiven Afloss souwuel op d'Gesondung vum Waasser, op den Assainissement vum Waasser, auszeüben wéi och op d'Preventioun vun de

gréisseren Iwwerschwemmungen. Iwwerall do wou Renaturatiounen kommen, gëtt och eng Evaluatioun an eng Estimatioun gemaaht iwwert den Impakt vun deeneselwechten op d'Héichwaasser oder d'Gefore vun Héichwaasser, a mir gëtt ëmmer signaliséiert, datt den Impakt positiv ass an deem Sënn, datt de Waasserspiegel duerch d'Verlangsamung vun de Waasserleef an den Uertschaften a besonnesch an deene Fläschenhäls net esou ass wéi wann et déi Renaturatiounen net géife ginn.

Dat ännert näischt un der Tatsaach, datt mer och do, en toute circonstance, déi fräiwëlleg Zesummenaarbecht privilegéieren. Ech mengen, dat wär dobaussen net genuch bekannt an ech wëll et awer nach eng Kéier soen. An deem Beräich, deem dem Ministère de l'Environnement oblait, an ech mengen, de Kolleg deem zoustänneg ass fir d'Waasserwirtschaft gesäit dat net anescht, maache mer dat esou.

Wéi vill Minutten hunn ech geschwat, Här President?

**M. le Président.-** Dir kënnt nach e bësse weiterfuere.

**M. Jeannot Krecké (LSAP).** - Dir sidd scho laang am Rouden!

**M. le Président.-** Déi vill Froen, déi gestallt si ginn!

#### (Interruptions diverses)

**M. Charles Goerens, *Ministre de l'Environnement*.** - Gesitt Der, Här President, den Här Mars Di Bartolomeo seet, hien hätt am léifste wa se am Rode wär; do gesäit ee wéi een de Begrëff, zum Beispill en l'occurrence „de Rouden“, kann op verschidde Manéieren interpretéieren.

**M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).** - Dat ass richtig.

**M. Charles Goerens, *Ministre de l'Environnement*.** - Hie gesäit et bestëmmt anescht, wéi de President, deen ënner rout eng Connotatioun vun Zäit gesinn huet. Mä wann Der mer ni eppes Schlimmeres virwerft wéi dat doten, domat kann ech ganz gutt liewen, Här Di Bartolomeo.

Ech wollt lech zum Schluss, Här President, virschloen, datt mer mat dësem Gesetz kënnen vill Guddes maachen, à condition datt d'Acteuren alleguer sech an eng Dynamik abanne loosse. An ech wollt dem Här Strotz e Virschlag maachen. Net fir mech hei op de Bauch ze leeë virun a fir seng Zoustëmmung ze kréien, mä ech wollt him soen, datt do wou hie mengt Recht ze hunn, mir doriwwer diskutéiere kënnen. Wann Dir mengt et wär ze vill arbiträr, da wëll ech der Chamber virschloen, si soll en Débat féieren. Mir kommen dohinner mat de Vertrieder aus de verschiddene Verwaltungen an da solle mer einfach d'Fakten op den Dësch leeën, an do wou Dir mengt, datt arbiträr virgaange gi wär, oder wou d'Délaien ze laang daueren, do si mir an der Pflicht fir Antwerten ze liwweren, mir als Ministère an och d'Verwaltung als responsabel fir d'Administratioun.

Ech hunn an e puer Dossieren Arbitragé virgeholl déi net einfach waren. Dir hutt vun engem geschwat, datt ass den Dossier Schwéidsbeng. Et ass, Gott weess, keen einfachen Dossier, an ech wëll lech och unhand vu menger Erfahrung eppes soen, an den Här Bodry, deen elo net méi hei ass, dee kann dat och bestätegen. Am Remembrementsgesetz hu mer e Problem, nämlech deen, datt den Environnement, a besonnesch den Naturschutz, vill ze vill spéit ageschalt gëtt. Et wär vill besser wann ofgestëmmt gëtt, datt ee vum Environnement respektiv vum Naturschutz kënnt op d'Plaz kommen an och de Leit erkläre wat d'Contrainté si vum Naturschutz. Da géif d'Planung deenen Elementer direkt vun Ufank un a voller Transparenz

Rechnung droen, amplaz datt zum Schluss den Environnement kënnt, nodeems d'Planung scho gelaf ass, an datt mer dann duerno permanent a sterile Konflikter endegen, déi lauden: Mä den Environnement ass just en Empêcheur de tourner en rond.

Fir dat hinze kréien, misst een den Artikel 24bis vum Remembrementsgesetz endlech an e Règlement grand-ducal kleeden; mir sinn an der Regierung amgaang dat ze maachen. Wann dat virgesinn ass, da gëtt den Environnement zwar éischer ageschalt. Ech muss lech soen, datt ech mat de Prozeduren zwar kann ëmgoen, mä ech ginn awer vill besser eens mat de Preprozeduren. Heiansdo ass et méi wichteg datt een, ier d'Prozedur iwwerhaupt ugelaft ass, an an enger Phas wou den Drock nach ganz kleng ass, den Dialog féiert, da kann ee vill méi verstänneg Arrangementer fannen. Da gëtt sech net verrannt an der Planung, an ech mengen, mir mussen am Fong, fir datt dat Gesetz hei zum Droe kënnt, vill méi op Anticipatioun setzen an op Preventioun vu sterile Konflikter, an ech si ganz gär bereet, deen Débat entweder ënnert Ärer Regie ze féieren oder vun der Regierung aus. C'est à vous de choisir. Ech waarden op eng Reaktioun vun lech, vun der Chamber respektiv vun der Ëmweltkommission. Wann Dir den Débat net macht, da kënnen mir en organiséieren an lech mat associéieren. Mir ass et esou laang wéi breet wéi et geschitt; wichteg ass, datt et geschitt.

Dat gesot, wollt ech lech merci soen an ech wollt der Chamber och merci soen, datt se dat Gesetz hei stëmmt. Ech si frou, datt keng frontal Oppositioun komm ass dergéint, mä ech denken et geet awer och der fir et a Kraaft ze setzen. Ech soen lech merci.

**M. le Président.-** D'Diskussion ass elo ofgeschloss a mir kommen zu der Lecture vun den Artikelen vum Projet de loi 4787 a stëmmen driwwer of.

#### Lecture du texte du projet de loi (par M. Nico Loes)

D'Artikelen 1 bis 70 si gelies an ugeholl.

Dir Dammen an Dir Hären, mir géifen dann zur Ofstëmmung iwwert de gesamten Text vum Projet de loi kommen.

#### Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi derfir si stëmme mat Jo, déi dergéint si mat Neen oder si enthalen sech.

De Projet de loi ass ugeholl mat 34 Jo-Stëmmen a 24 Abstentiounen.

*Ont voté oui: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hupert, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank (par M. Lucien Clement), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par M. Paul-Henri Meyers), Lucien Weiler et Claude Wiseler (par M. Théo Stendebach);*

*Mme Simone Beissel (par M. Jeannot Belling), MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf (par M. Gusty Graas), Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helming (par Mme Maggy Nagel), Alexandre Krieps (par M. Emile Calmes), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell (par M. Claude Meisch) et John Schummer.*

*Se sont abstenus: MM. Jean Asselborn (par M. Jeannot Krecké), Alex Bodry (par M. Georges Wohlfart), Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err (par M. Marc Zanussi), MM. Ben Fayot (par M. Mars Di Bartolomeo), Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké,*



Mme Lydia Mutsch (par M. Jean-Pierre Klein), MM. Jos Scheuer (par Mme Mady Delvaux-Stehres), Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes (par M. Jean Colombera), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Camille Gira, Jean Huss (par M. Camille Gira), Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg (par M. François Bausch) et Renée Wagener.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

**(Assentiment)**

Et ass also esou decidéiert.

**Motion 1**

Da komme mer elo zur Ofstëmmung iwwert d'Motioun, déi den Här Émile Calmes abruecht huet.

**Vote**

Wien derfir ass, ass gebieden, d'Hand an d'Luucht ze hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

D'Motioun 1 ass bei e puer Enthaltung mehrheetlech ugehall.

Da kéime mer elo zur Ofstëmmung iwwert d'Motiounen, déi während dem Här Camille Gira senger Interpellatioun iwwert d'Politik fir déi handicapéiert Leit hei deponéiert goufen. Den Här Camille Gira freet nach ee Moment d'Wuert.

**4. Interpellation de M. Camille Gira sur la politique pour les personnes handicapées (suite)**

**Motion 1**

M. Camille Gira (*DÉI GRÉNG*), *interpellateur*.- Här President, ech mengen dat meescht ass während der Interpellatioun gesot ginn. Ech wollt just bei der Motioun 1, wou et drëm geet, eng Etüd ze maachen iwwert d'Besoins de places d'accueil pour enfants handicapés an dann déi Besoinen en compte ze huele fir en Encadrement spécifique an e Plan plurianuel ze maachen, wierklech nach eng Kéier en Appel un d'Majoritéit maache fir dës Motioun unzehuelen, well an der Tëschenzäit, nom éischte Bericht vum Ombudskomitee, déi hei Defiziter dobausse voll bestätegt si ginn.

Et ass kloer erauskomm, dass an deem doten Domän e Problem existéiert. Ech si mer bewusst, dass et net ganz einfach ass, déi Besoinen do ze erfassen, dofir géing ech nach eng Kéier en Appel maachen un d'Majoritéit, déi do Motioun awer ze stëmmen. Fir der Rescht, mengen ech, hat d'Ministesch Positioun ergraff fir dass d'Fronte kloer sinn. Hei ass awer en neie Moment, mengen ech, wou déi Consideranten, déi ech hei erabruecht hunn, vun enger onofhängeger Stell bestätegt gi sinn, an dofir mengen ech wär dat vläicht en Argument fir ze soen, dass déi Motioun net esou schlecht ass.

M. le Président.- Mir stëmmen elo of iwwert d'Motioun 1, déi den Här Gira elo erkläert huet. Maache mer ee Vote par main levée?

**(Négation)**

Ass e Vote électronique verlaangt?

**(Assentiment)**

**Vote**

Déi derfir si stëmmen mat Jo, der dergéint si mat Neen oder si enthalen sech.

D'Motioun 1 ass verworft mat 32 Neen- an 20 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn (par M. Marc Zanussi), Alex Bodry (par M. Georges Wohlfart), Mme Mady Delvaux-Stehres, MM. Mars

Di Bartolomeo, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes (par M. Jean Colombera), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Camille Gira, Jean Huss (par M. Camille Gira), Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg (par M. François Bausch) et Renée Wagener.

Ont voté non: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Haupt, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank (par M. Marcel Sauber), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par Mme Ferny Nicklaus-Faber), Lucien Weiler et Claude Wiseler (par M. Jean-Marie Halsdorf);

Mme Simone Beissel (par M. Jeannot Belling), MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf (par M. Emile Calmes), Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Alexandre Krieps (par M. John Schummer), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Ripinger et John Schummer.

Da kéime mer elo zur Motioun 2.

**Motion 2**

Kënne mer do par main levée ofstëmmen.

**(Négation)**

Et gëtt ee Vote électronique verlaangt.

**Vote**

Déi fir d'Motioun si stëmmen mat Jo, déi aner mat Neen oder enthalen sech.

D'Motioun 2 ass verworft mat 34 Nee-Stëmmen a 17 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Mars Di Bartolomeo, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux (par M. Jeannot Krecké), Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Gast Gibéryen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Camille Gira, Jean Huss (par M. Camille Gira), Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg (par M. François Bausch) et Renée Wagener.

Ont voté non: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Haupt, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank (par M. Marcel Sauber), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par M. Théo Stendebach), Lucien Weiler et Claude Wiseler (par Mme Ferny Nicklaus-Faber);

Mme Simone Beissel (par M. Jeannot Belling), MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf (par M. Claude Meisch), Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. John Schummer), Alexandre Krieps (par M. Gusty Graas), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Ripinger, Marco Schroell (par Mme Maggy Nagel) et John Schummer.

**Motion 3**

Da komme mer zur Motioun 3.

Une voix.- Ee Vote par main levée.

**Vote**

M. le Président.- Wien derfir ass, ass gebieden d'Hand an d'Luucht ze hiewen.

Wien ass dergéint?

Formidabel. D'Motioun ass also eestëmmeg ugehall.

**(Hilarité)**

**Motion 4**

De Vote électronique ass verlaangt bei der Motioun 4.

**Vote**

Déi fir d'Motioun si stëmmen mat Jo, déi aner mat Neen oder enthalen sech.

D'Motioun 4 ass verworft mat 34 Nee-Stëmmen an 22 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn (par M. Marc Zanussi), Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, MM. Mars Di Bartolomeo, Ben Fayot (par M. Jean-Pierre Klein), Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Mme Lydia Mutsch (par M. Jeannot Krecké), MM. Jos Scheuer (par M. Mars Di Bartolomeo), Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes (par M. Jean-Pierre Koepp), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Camille Gira, Jean Huss (par M. Camille Gira), Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg (par M. François Bausch) et Renée Wagener.

Ont voté non: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Haupt, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank (par Mme Nancy Arendt), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par Mme Ferny Nicklaus-Faber), Lucien Weiler et Claude Wiseler (par M. Théo Stendebach);

Mme Simone Beissel (par M. Jeannot Belling), MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf (par M. Gusty Graas), Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par Mme Agny Durdu), Alexandre Krieps (par Mme Maggy Nagel), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Ripinger, Marco Schroell (par M. Xavier Bettel) et John Schummer.

**Motion 5**

Da stëmmen mer iwwert d'Motioun 5 of.

Une voix.- Par main levée.

M. le Président.- Wien also derfir ass, ass gebieden d'Hand an d'Luucht ze hiewen.

Wien ass dergéint?

D'Motioun 5 ass mehrheetlech verworft.

**(Interruptions diverses)**

**Motion 6**

Da komme mer zur Motioun 6. Ass do e Vote électronique verlaangt oder e Vote par main levée?

Une voix.- Ee Vote électronique.

M. le Président.- Da maache mer ee Vote électronique.

**Vote**

Déi fir d'Motioun si stëmmen mat Jo, déi aner mat Neen oder enthalen sech.

D'Motioun 6 ass verworft mat 34 Nee-Stëmmen an 21 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn (par M. Georges Wohlfart), Alex Bodry (par M. Marc Zanussi), Mme Mady Delvaux-Stehres, MM. Mars Di Bartolomeo, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Mme Lydia

Mutsch (par M. Jean-Pierre Klein), MM. Jos Scheuer (par M. Jeannot Krecké), Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Camille Gira, Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg (par M. François Bausch) et Renée Wagener.

Ont voté non: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Haupt, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank (par M. Marcel Sauber), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par Mme Ferny Nicklaus-Faber), Lucien Weiler et Claude Wiseler (par M. Théo Stendebach);

Mme Simone Beissel (par M. Jeannot Belling), MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf (par M. John Schummer), Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Emile Calmes), Alexandre Krieps (par M. Claude Meisch), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Ripinger, Marco Schroell (par Mme Maggy Nagel) et John Schummer.

**Motion 7**

Da kéime mer zur Motioun 7. Et ass och hei ee Vote électronique verlaangt.

**Vote**

Déi fir d'Motioun si stëmmen mat Jo, déi aner mat Neen oder enthalen sech.

D'Motioun 7 ass verworft mat 34 Nee-Stëmmen an 19 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: M. Jean Asselborn (par M. Georges Wohlfart), Mme Mady Delvaux-Stehres, MM. Mars Di Bartolomeo, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux (par M. Jeannot Krecké), Mme Lydia Mutsch (par M. Jean-Pierre Klein), MM. Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Aly Jaerling), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Camille Gira, Jean Huss (par M. Camille Gira) et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Haupt, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank (par M. Nicolas Strotz), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par Mme Ferny Nicklaus-Faber), Lucien Weiler et Claude Wiseler (par M. Théo Stendebach);

Mme Simone Beissel (par M. Jeannot Belling), MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf (par M. John Schummer), Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Claude Meisch), Alexandre Krieps (par Mme Maggy Nagel), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Ripinger, Marco Schroell (par M. Gusty Graas) et John Schummer.

**Motion 8**

Mir kéimen elo zur Motioun 8. Och hei ass ee Vote électronique verlaangt.

**Vote**

Déi fir d'Motioun si stëmmen mat Jo, déi aner mat Neen oder enthalen sech.

D'Motioun 8 ass verworft mat 32 Nee-Stëmmen an 21 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn (par M. Georges Wohlfart), Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err (par Mme Mady Delvaux-Stehres), MM. Ben Fayot (par M. Jeannot Krecké), Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux (par M. Mars Di Bartolomeo), Mme Lydia Mutsch (par M. Jean-Pierre Klein), MM. Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Aly Jaerling), Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

MM. François Bausch, Camille Gira et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Haupt, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank (par M. Marcel Sauber), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par Mme Nancy Arendt), Lucien Weiler et Claude Wiseler (par M. Théo Stendebach);

Mme Simone Beissel (par M. Jeannot Belling), MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf (par M. Gusty Graas), Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Paul Helminger (par M. Claude Meisch), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Ripinger et John Schummer.

**Motion 9**

Da kéime mer zur Motioun 9.

**Vote**

Déi fir d'Motioun si stëmmen mat Jo, déi aner mat Neen oder enthalen sech.

D'Motioun 9 ass verworft mat 46 Nee-Stëmmen a 7 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Fernand Greisen (par M. Gast Gibéryen), Jacques-Yves Henckes (par M. Aly Jaerling), Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen.

Ont voté non: Mme Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mme Marie-Josée Frank, MM. Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Haupt, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank (par M. Paul-Henri Meyers), Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Théo Stendebach, Nicolas Strotz, Fred Sunnen (par Mme Nelly Stein), Lucien Weiler et Claude Wiseler (par M. Jean-Marie Halsdorf);

Mme Simone Beissel (par M. Xavier Bettel), MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf (par M. Emile Calmes), Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas, Alexandre Krieps (par M. John Schummer), Claude Meisch, Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Ripinger, Marco Schroell (par Mme Maggy Nagel) et John Schummer.

Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err (par Mme Mady Delvaux-Stehres), MM. Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Jos Scheuer (par M. Jeannot Krecké), Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. François Bausch, Camille Gira, Jean Huss (par M. Camille Gira), Mmes Dagmar Reuter-Angelsberg (par M. François Bausch) et Renée Wagener.

Dann hätte mer domat d'Kapitel vun deene Motiounen ofgeschloss a kéimen elo zur Ofstëmmung iwwert d'Motiounen, déi während der Orientéierungsdebat vum Jugendschutz déposéiert goufen. D'Madame Renée Wagener freet d'Wuert.